יודען, געדענקט, אז דער קאמף געגן די רדיפות אויף יודען אין דייטשלאנד דויערט!

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

הײנט 10 זײטען

פרייז 15 גראשען

נייער פאלקסבלאט

№ 176 | Łódź, Wtorek, 30 lipca 1935 r. | דרייצענטער יאהרגאנג | לאדז, דינסטאג, כ״ט תמוז תרצ״ה | № 176

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — 224-71 אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז פעטריקאווער 21, טעל.

דאנציג אינגאנצען פערפעסטעט

געכטען איז פארגעקומען א כוליגאנישע מאניפעסטאציע פון די נאציס

שטורמיסטען דראהען די יודען מיט שטילעטען

דאנציג, 29 (טעלעפאניש)

אין דאנציג זענען עהערנעכטען פארגעקומען גאסען - מאניפעסטאציעס, פערבונדען מיט דער אלדייטשער פראפאגאנדע - קאמפאניע לטובת דער „פערטיפונג" פון דער נאציאנאל - סאציאליסטישער וועלט - אנשויאונג (משטיינסגעזאגט!)

די נאציאנאל - סאציאליסטישע שטורמיסטען זענען אין 50 לאסט - אויטאס ארומגעפאהרען איבער דאנציג, צאפאט א. א. געגענדען.

דעקארירט זענען די אויטאס געווען מיט אנטי-יודישע טראנספארענטען.

אין עטליכע פונקטען פון צענטער - שטאט זענען דורך די ארגאניזאטארען אויפגעשטעלט געווארען באריקאדען. אין באריקאדע איז אויפגעשטעלט געווארען פארן בנין פון דער יודישער קהלה, נאהענט לעבען דעם אלטשטעטישען ראטהויז.

אין דער אנוועזענהייט פונם אנפיהרער פון די דאנציגער שטורמיסטען - אפטיילונגען, האקער האבען זיך די שטורמיסטען, בעוואפענט מיט העק און האמערס, ווי די ווילדע ברואים, א ווארף געטון אויף די שטערונגען, וואס זענען בעשטאנען פון אויטאמאביל-טיילען, אלט מעבעל און צעשמעטערנדיג דאס אלץ אריינגעווארפען עס אין טייך ראדון.

ארורכגעהענדיג די גאסען און די שאסען, האבען די שטורמיסטען געמאכט אנטי-יודישע אויסגעשרייען.

אין צאפאט האבען זיך די אויטאס אפגעשטעלט פארן קאפע טאודינג, אין וועלכען עס קומען דאס רוב יודען, און געזידעלט די דארט זיצענדיגע מיט די עיפוש־דיגסטע זידלערייען, און ווען עטליכע פון די יודען האבען געפרובט צו פראטעסטירען, האבען זיי די דעמאנ - סטראנטען גענדראהט מיט שטילעטען...

די שטורמיסטען זענען אפגעפאהרען אויף זייערע לאסט־אויטאס, איידער נאך די פאליציי איז גע־קומען.

דאנציג, 29 (טעלעפאניש)

אין שיכות מיט די העסליכע אנטי־יודישע דע־מאנסטראציעס און אנפאלען, הערשט אין די יודישע קרייזען א גרויסע בעאונרוהיגונג.

דער נאציאנאל - סאציאליסטישער ארגאן „דער דאנציגער פארפאסטען" פערעפענטליכט א בעגייס טערטען בעריכט וועגען דער מענשען־שענדערע אימפרעזע.

פעטיציע פון דאנציגער יודען צום פעלקער-בונד

זשענעווע (יט״א) אין זשענעווע איז די טעג פארגעקומען א זיצונג פון יוריסטען - קאמיטעט, וועלכען דער פעלקער־בונד־ראט האט אויף זיין לעצטער סעסיע איבערגעגעבען צו בעטראכטען די יורידישע זייט פון די דאנציגער פעטיציעס, דערונטער די פעטיציע פון די דאנציגער יודען. די קאמיסיע בעשטעהט פון דריי יוריסטען: דער שווייצער פראפ. פ. פלייגער, דער האלענדער ד״ר י. קאסטערס און דער שוועד ד״ר ע. טט. מארקס. וועגען רעזולטאט פון דער בעראטונג האט דער פעלקער־בונד־סעקרעטאריאט נישט פערעפענטליכט קיין קאמוניקאט. נאכ'ן אויספערטיגען דעם בעריכט וועט ער איבערגעשיקט ווערען דעם פעלקער־בונד־סעקרעטאריאט, וועלכער וועט איהם איבערגעבען דעם בעריכטערשטאטער פון פעלקער־בונד־ראט מר. אידען און די איבעריגע מיטגלידער פון דעם ראט. אויב דער בעריכט וועט בכלל פערעפענטליכט ווערען, וועט עס נישט געשעהען פריהער, ווי צו דער סעפטעמבער־סעסיע פון פעלקער־בונד.

יודען דארפען איינהאלטען דעם אטעם

שיין זעהט מען אויס, אז מען דארף פערעפענטליכען אזעלכע אויפרופען

בערלין, 29 (יט״א טעלעגראפיש)

די פערוואלטונג פון דער יודישער קהלה האט אין „געמיינדע־בלאט" פערעפענטליכט אן אויפרוף אין וועלכען עס ווערט געזאגט:

„אויסערגעוועהנליכע צוריקגעהאלטענקייט איז היינט, ווי תמיד די זעלבסטפערשטענדליכע פליכט פון יעדען אחריות־בעוואוסטזיניגען יודען. אזא יוד מיידט אויס פערוויילונגס־לאקאלען און קא פעע׳ן. ער זאגט זיך אפ פון אומנויטיגען שפאציר און בלייבט אמליבסטען אין זיין אייגענעם הויז. ווער עס בעקענט זיך צו דער יודישער געמיינדע, ווער עס וויל נישט גילטען אלס נישט—פעראנט ווארטליכער מענש, מוז קאנען איינארדענען זיין אויפפיהרונג אין דער עפענטליכקייט און אין דעם אייגענעם קרייז, ווי עס פאדערט די ווירדע פון אונזער געמיינדע און דאס בעוואוסטזיין פון פער־אנטווארטליכקייט פאר איהר.

מ'פערטרייבט יודען פון א שטאט

ווי געוועהנליך זענען „די יודען אליין אין דעם שולדיג"...

בערלין, 29 (ספ. טעל.)

אין די גאסען פון דער שטאט לייכען זענען פונאנדערגעקלעפט געווארען אויפפאדערונגען צו די יודען, אז זיי זאלען צו א בעשטימטען טערמין אוועק פון דער שטאט.

לויט ווי עס טיילט מיט דאס דייטשע אינ־פארמאציע־ביורא, האבען די יודען אליין (א יו־דישער קלוב) געבראכט דערצו, ווייל זיי זאלען זיך האבען בעליידיגענד אפגערופען וועגן רודאלף העס׳ן.

יודען מוזען זיך לאזען פערטרעטען דורך ארישע אדוואקאטען פאר׳ן דייטשען געריכט

ביי די לעצטע יודישע אדוואקאטען ווערט צוגענומען דאס ברויט

בערלין (יט״א) די „פראנקפורטער צייטונג" בעריכטעט וועגן אן אורטייל פון ארבייטס־געריכט אין מאגדעבורג וואס ענטשיידעט, אז להבא וועט דאס געריכט נישט בעטראכטען קיין שום ארבייטס־קאנפליקטען, אין וועלכע עס וועט אלס פערטרעטער פון יודישען פראצעס־פארטנער פארן געריכט ארויס טרעטען א יודישער אדוואקאט. דאס געריכט האט זיי אין דער ענטשיידונג ארויסגעזאגט, אז פון נאצי־יאנאל־סאציאליסטישען שטאנדפונקט קען א יודי־שער פראצעס־פארטנער אין קיין פאל נישט בע־אנשפריעכן צו זיין פערטרעטען דורך א יודישען אדוואקאט, ווייל דאס וואלט גויטוועגדיגערוויז גע־הייסען, אז אין דער צוקונפט מוז שטענדיג פאר׳ן דייטשען געריכט צוגעלאזען ווערען א געוויסע צאהל יודישע אדוואקאטען לויט דער פראפארץ פון דער יודישער בעפעלקערונג".

עס איז אינטערעסאנט — בעמערקט די פראנקפורטער צייטונג — וואס די דאזיגע ענטשיידונג וועט דורך דער „דייטשער יוסטיץ" (אפיציעלער ארגאן פון דייטשען געריכטסוועזען) פערערעכענט צווישען די געריכטס־אורטיילען, וועלכע בעווייזען, ווי אזוי די געריכטען קענען ביישטייערען פאר דער פערווירקליכונג פון די נאציאנאל־סאציאליסטישע אידעען".

(די ענטשיידונג פון מאגדעבורגער ארבייטס־געריכט בעווייזט, אז עס הערשט די טענדענץ צוצו־נעמען יעדע ארבייטס־מעגליכקייט ביי די געבליבע־נע יודישע אדוואקאטען, וועלכע מעגען נאך לויטן געזעץ פראקטיצירען אין דייטשלאנד, אויב זיי אליין זענען געווען פראנט־קעמפער אדער אויב זייערע פאטערס אדער זיהן זענען געפאלען אין דער מלחמה אלס דייטשע פראנט־קעמפער).

התראה געגען דראנג פון יודי־שער יוגענד צו שטודירען מעדיצין

וויען (יט״א) דער יודישער דאקטוירים־פער־באנד האט ארויסגעגעבען א ווארנונג געגען ווייטע רען דראנג פון יודישער יוגענד צו שטודירען מעדיצין.

די לאגע פון די יודישע ארצטען — ווערט אין דער ווארנונג געזאגט — איז א קאטאסטרא־פאלע. יודישע מעדיקער בעקומען אויך נישט קיין מעגליכקייט צו פראקטיצירען אין די שפיטאלען, היות דאס געזונדהייטס־מיניסטעריום ווארפט אפ סיס טעמאטיש אלע יודישע ווענדונגען וועגען צולאזען צו מעדיצין־פראקטיק. יעדער נייער יודישער מע־דיקער קען רעכענען בלויז אויף נויט, אויב ער וועט זיך נישט נעמען צו קיין אנדער אומנות.

דער דומפינג אין א״י

דעלעגאציע פון יידישע פאבריקאנטען ביי׳ם הויך־קאמיסאר

ירושלים, 29 (יט״א טעלעגראפיש)

וואוקאפ האט היינט אויפגענומען א דעלעגאציע פון יודישע אינדוסטריעלער, וועלכע [illegible] איהם אנגעוויזען אויף דער געפאהר, וואס עס דראהט דער א״י־פראדוקציע צוליב דעם דעמפינג פון יאפאנישע, טשעכאסלאוואקישע א. א. סחורות.

18 וועש—פאבריקאנטען האבען דערקלערט, אז אויב עס זאל אזוי ווייטער גיין, וועלען זיי מוזען שליסען זייערע פאבריקען, און זייערע אר־בייטער וועלען בלייבען ארבייטסלאז.

די רעגירונג האט פעראָרדענט אן־אויספאר שונג, בכדי פעסטצושטעלען די סיבות, הלמאי עס האט זיך אפגעשטעלט די קונסט־זייד־פאבריק פון די ברידער זיידע.

האנפערענץ פונם פוילישען אמבאסאדאר

מיט׳ן איטאליענישען מין. סוביטש

רוים, 29 (ספ. טעל.)

דער אמבאסאדאר וויסאצקי האבען אפגע־האלטען א לענגערע קאנפערענץ מיט׳ן וויצע־מיניסטער סוביטש.

הוי נפלה עטרת ראשנו!

בלב קרוע ומרתח אנו מודיעים על האסון הגדול שקרה לנו בהלקח מאתנו בעלי, אבינו היקר, חותננו, אבי זקננו, אחינו ודודנו, איש החסיד וירא אלי׳ המצוין במידותיו הטובות, יושב אוהל באוהל של תורה

נ״ע מנחם מענדל שטערן

הנקרא ר׳ מענדעל סעלצער
ב״ר הרבנו החסיד ר׳ אליעזר ז״ל
נכד הגאון הקדוש מוואלי
בשנת ס״ז לימי חייו

הלויתו למנוחת עולמים תהי׳ היום ביום ג׳ פרשת דברים תרצ״ה בשעה 2 אחה״צ מבית האבל פילסודסקיעגא 49.

המודיעים בצער עמוק

משפחתו המתאבלת.

רעזולטאט פון די וואהלען צום ציוניסטישען קאנגרעס אין קאנגרעס-פוילען

ווארשא, 29 (יט"א טעלעפאניש)
דער ענדגילטיגער רעזולטאט פון די וואהלען אין דער שטאט ווארשא איז פאלגענדער:
בעטייליגטע אין די וואהלען — 13.068 שוק־לים.

בעקומען האבען:
ליסטע נומער 1 — 2.571 שטימען.
ליסטע נומער 2 — 500 שטימען.
ליסטע נומער 3 — 2763 שטימען.
ליסטע נומער 4 — 488 שטימען.
ליסטע נומער 5 — 6.693 שטימען.
ליסטע נומער 6 — 53 שטימען.

ווארשא, 29 (טעלעפאניש)
ביז 9 אין אווענד זענען בעקאנט געווארען די רעזולטאטען פון די וואהלען אין 72 שטעט פון קאנגרעס־פוילען.
אפגעגעבען געווארען זענען שטימען:
פאר דער ליגע פון ארבייטענדען א"י — 42,830
פארן ציוניסטישען צ. ק. — 14.780.
פאר „מזרחי" — 13.570.
פאר דער „יודענשטאטס־פארטיי" — 3.530.
פארן „וועלט־פערבאנד" — 2.400
פאר „הנוער הציוני" — 500.

רעזולטאט פון די קאנגרעס־וואהלען אין פאביאניץ

פאביאניץ, 29 (טעלעפאניש)
ליסטע נומער 1 — 150 שטימען.
ליסטע נומער 2 — 0
ליסטע נומער 3 — 257 שטימען.
ליסטע נומער 4 — 3 שטימען
ליסטע נומער 5 — 239 שטימען.
שקלים זענען פערקויפט געווארען 1000. גע־וועהלט האבען 60 פראצענט.

וואהלען צום ציוניסטישען קאנגרעס

פראג (יט"א) אין די גרויסע שטעט פון דער טשעכאסלאוואקיי, פראג, ברין, מעהריש־אסטרוי, פרעסבורג, קאשוי, מונקאטש, אוזשהאראד א. אנד.) האבען זיך אין די וואהלען צום 19־טען ציוניסטי־שען קאנגרעס בעטייליגט העכער 5 טויזענד שקל־צאהלער. די ליסטע פון ארבייטענדען א"י האט בעקומען 1800 שטימען, וועלט־פעראייניגונג פון אלגעמיינע ציוניסטען 1424, מזרחי 1406, יודענ־שטאטס־פארטיי 873 שטימען. פון די קלענערע שטעט פעהלען נאך די רעזולטאטען.

בעלגראד (יט"א) אין יוגאסלאוויען זענען פערשפרייט געווארען אנ'ערך 8 טויזענד שקלים. אויפ'ן יסוד פון וועלכע די יוגאסלאווישע ציוניס־טען דיספאנירען מיט 5 מאנדאטען אויפ'ן ציוניס־טישען קאנגרעס. צווישען דער ליגע פארן ארבייטענ־דען א"י און דער וועלט־פעראייניגונג פון אלגעמיינע ציוניסטען איז געשלאסען געווארען אנ'אפמאך, א דאנק וועלכען עס זענען אין יוגאסלאוויען נישט פארגעקומען קיין וואהלען. די וועלט־פעראייניגונג האט בעקומען 3 מאנדאטען און די ליגע 2.

יעדע דריטע יודישע פאמיליע אין דייטשלאנד האט געהאט א שקל

אויסגעמיטעטע קאנגרעס־וואהלען אין דייטשלאנד

בערלין (יט"א) אין דייטשלאנד זענען, ווי יט"א האט שוין מיטגעטיילט, פערשפרייט גע־ווארען אין די יאהרען תרצ"ד — צ"ח 100.863 שקלים. וועגען דער שקל־אקציע אין דייטשלאנד ווע־רען דער יט"א מיטגעטיילט פאלגענדע פרטים:
43.661 פערזאן האבען געצייכענט דעם שקל פאר ביידע יאהרען (אין דייטשלאנד איז אין תרצ"ח דורכגעפיהרט געווארען די שקל־אקציע אויך פאר תרצ"ד). ווייטערע 13.541 האבען געצייכענט דעם שקל פארן יאהר תרצ"ה. לגבי די פריהערדיגע יאה־רען איז די צאהל פערשפרייטע שקלים אויסערא־דענטליך געשטיגען. צום 17־טען קאנגרעס (אין 18־טען האבען זיך די דייטשע ציוניסטען נישט בעטייליגט) זענען געווען פערשפרייט אין דייטש־לאנד בלויז 26.000 שקלים. טראץ אלזא דער אויס־וואנדערונג און טראץ דער זייט דעמאלס פערשארפ־טער ווירטשאפטליכער לאגע פון די דייטשע יודען איז דער אלגעמיינער רעזולטאט פון דער שקל־אק־ציע פאר דער צייט געוואקסען פיערפאך. עס איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז מחמת דער שווערער ווירטשאפטליכער לאגע איז אויך בלויז אין זעלטע־נע פאלען אין איין פאמיליע אויסגעקויפט געווארען מעהר ווי צו איין שקל. מען קען דעריבער אננעמען אז לפחות יעדע דריטע יודישע פאמיליע אין דייטש־לאנד האט ערווארבען דעם שקל און דערמיט בע־צייכענט איהר שטעלונג צום ציוניזם.

די דייטשע ציוניסטען וועלען אויפ'ן 19־טען ציוניסטישען קאנגרעס אין לוצערן זיין פערטרע־טען דורך 34 דעלעגאטען.

דורך א געגענזייטיגען אפמאך איז געשאפען גע־ווארען אנ'איינהייטס ־ ליסטע און אין דייטשלאנד וועלען דעריבער נישט פארקומען קיין קאנגרעס־וואהלען. די דעלעגאטען־ליסטע נעמט ארום אלע טיילען פון דער ציוניסטישער בעוועגונג אין דייטש־לאנד און וועט פערעפענטליכט ווערען אין די נעכ־סטע טעג.

„הדסה" ליקווידירט איר ארבייט און נעמט זיך צו בויען א שפיטאל ביים א"י־אוניווערזיטעט

ירושלים, 29 (יט"א טלעגראפיש)
די „הדסה" האט דערקלערט, אז זי ליקווי־דירט איהר סאניטאר מעדיצינישע ארבייט אין ארץ ישראל. און קאנצענטרירט איהר גאנצע ענערגיע אויפ'ן אויפבוי פון שפיטאל ביים מעדיצינישען פאקולטעט פון העברעאישען אוניווערזיטעט.

Kopiec Józefa Piłsudskiego
Konto w P. K. O. 444.

וויכטיגע דערקלערונג פון פא־לעסטינא־אמט פאר די א"י־עולים

ווארשא, 29 (יט"א טעלעגראפיש)
דער צענטראלער פאלעסטינא אמט מעלדעט, אז היות לעצטענס האט זיך א טייל עולים נישט אנגעשלאסען איז די טראנספארטען, וואס גייען אפ קיין ארץ ישראל, און האבען אפגעלייגט די רייזע אויף סוף זומער — איז נויטיג אויפמערקזאם צו מאכען, אז אין די חדשים סעפטעמבער און אקטאבער וועט זיין א שטארקער דוחק אויף די שיפען און ס'וועט דעריבער אויסקומען א חודש און צוויי צו ווארטען אויף א שיף.

אויסער דעם וועט דער עמיגראנט, וואס וועט נישט קומען צו דער צייט אהן א בערעכטיגטער סיבה מוזען אויסקויפען א צווייטע שיפס קארטע.

ווארשא א שעה צייט אהן וואסער און עלעקטרישען שטראם

ווארשא, 29 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט)
היינט 8 מיט 40 מינוט אין אווענד איז אין ווארשא אפגעשטעלט געווארען אויף א שעה צייט דער נארמאלער צופלוס פון וואסער און פון עלעקטרישען שטראם.

ווי ס'האט זיך ארויסגעוויזען, איז די סיבה געווען די. וואס עס איז קאליע געווארען די טורבינע פון דער ווארשאווער עלעקטראווניע.

טעאטער „ראזמאיטאשטשי" דיר. דוד צעלמייסטער.
לעצטע 4 נאכטשפילען פון געניאלען קינסטלער, קעניג פון הומאר און וויץ
לודוויק זאיץ
היינט, דינסטאג, 9.15 אוונט רעקארד פון ערפאלג! ענטוזיאזם און בעגייסטערונג!
דער גרויסער קינסטלער אין א נייע קינסטלערישע קרעאציע אין
„אלץ פאר קינדער"
הויפטראל „יאנקעלע שנסמזר"—לודוויק זאיץ. אפלאויסמענטן: ביי דער אפענער פארהאנג.
אנאנס! גאנץ לאדז גרייט זיך צום גראנדיעזען
געזעגנונגס־אוונט לכבוד לודוויק זאיץ
וועלכער וועט פארקומען מאנטאג, ד. 4 אויגוסט. פרטים אין די ווייטערדיגע אנאנסו.

אמעריקאנער ספארטלייט וועלען רעווידירען דעם בעשלוס וועגען זייער אנטייל אין דער בערלינער אלימפיאדע

ניו־יארק (יט"א) דער פרעזידענט פון דער אמעריקאנער ספארט־פעראייניגונג („אמעריקען אטה לע טיק יוניאן"), דזש. ט. מאהאני, האט פער־עפענטליכט אנ'ערקלערונג אין וועלכער ער זאגט זיך ארויס געגען בעשלוס פון אמעריקאנער אלימ־פישען קאמיטעט צו בעטייליגען זיך אין דער אלימ־פיאדע, וואס דארף פארקומען אין 1936 אין בערלין.

אויב די בעריכטען וועגען די יודען־רדיפות אין דייטשלאנד וועלען זיך בעשטעטיגען, — האט מאהאני ערקלערט — וועט דער אמעריקאנער „אטהלע טיק יוניאן" דארפען איבעראנייס אפ־שטימען די פראגע וועגען אנטייל אין דער אלימ־פיאדע, און דאס וועט געשעהען אויף דער יעהר־ליכער קאנפערענץ פון דער „יוניאן", וועלכע וועט אפגעהאלטען ווערען אין דעצעמבער ה. י.

„תומכי אורחים" פאמארסקא 18.
זונטאג ד. 4־טען שרפיעו. 3 נאכמיטאג ווערט איינגעארדענט דורך דעם הילפס־פעראיין „תומכי אורחים"
א גארטען־פערוויילונג
פערבונדען מיט א קאנצערט.
פארק העלענאוו!
ס'וועלען אויפטרעטען די בעליבטע קאמיקער מיעטשיסלאוו מיעטשקאווסקי (דער בומי־מענש) און אלעש ארעסראווסקי (הומאריסט און זינגער)
און אויך די זעהר בעליבטע ארטיסטינס פון די פוילישע ביהנעס יאנקא אליעניעצקא (זינגערי) אויך טרעט אויף דאס בערימטע 12־יעהריגע וואונדער־קינד לאלא אמזעל מיט א גאנץ נייעם רעפערטואר.
ריטא קאבאזשעווסקא (וואדעוויליסטקא) און
איז פראגראם: 5 אווענד סימפאני. קאנצערט פון 40 פערזאן אונטער לייטונג פון דיר. ס. פיעטרושקא. / פאנמען־לאטעריע פון 2000 ווערטפולע געווינסען. צוו. א. איז צו געווינען א פאר בעטען מיט א גארדעראבע, א קינדער־בעטעל, א שטיי־זייגער. פרייז פון א לאס 25 גר. / 30 8 ארטיסט. אויפטריטען / כשר'ער בופעט.
פרייז פון בילעטן 2.20 זל. (זיץ־פלעצער) און 1,09 זל., פאר קינדער 50 גר. איז צו בעקומען אין קאנצעלאריע פון „תומכי אורחים" און ביי דער קאסע אין העלענאוו אין טאג פון דער פערוויילונג
מיטגלידער פון „תומכי אורחים" קענען בעקומען בעקומען הנחה־בילעטען נור אין פעראיינס־קאנצעלאריע פאמארסקא 18. בילעטען דאטירט פון 21־טען יולי זענען גילטיג.

יעהרליכע גענעראל־פערזאמלונג
פון 2־טען קליינהענדלער־פעראיין, זגערזשער 38.
זונטאג, דעם 4. אויגוסט 1935, 3 נאכמיטאג צום ערשטען טערמין און 7 א זייגער צום צווייטען טערמין גילטיג ביי יעדע צאהל מיטגלידער קומט פאר די יעהרליכע
גענעראל־פערזאמלונג
מיט פאלגענדער טאג ארדנונג: 1) בעריכטען, 2) וואהלען פון א פארזיצענדען מיט בייזיצענדע, 3) קאסע־בעריכט. 4) ענ־דערען די סטאטוטען, 4) וואהלען פון א פערוואלטונג און רעוו.־קאמיסיע, 5) פערשידענעס. אויך וועט האלטען א רעפעראט דער בעוו. פעראיינס־אדוואקאט מאקסימיליאן רוביו.
בעמ.: מיר בעטען אונזערע מיטגלידער צו ערלעדיגען דעם בייטראג, כדי צו קענען האבען ווי״הל־רעכט. מיט אכטונג די קאמיסיע.

וויכטיג פאר דאמען
נאר 2 זל. ווערען פאר איבערגע־מאכט די אלטעסטע היטען
אויף גאנץ נייע און אויף נייע היטען צו־געדענקט 3.50 די אדרעס
Modystka „TOLA"
23 Zawadzka 23

ס'ווערט געזוכט
א שותף
אין אנ'ערשקלאסיגען איינגע־ריכטעטען פענסיאנאט אדער איבערצונעבען. צו ערפאהרען 11 ליסטאפאד 68 ביי פרענקעל. צו טרעפען פון 2 ביז 4 נאכמ.

פאר גאלד, בריליאנטען, בריליאנטען
פאר גאלד, ביזשוטעריע
אין לאמבארד־קוויטעס צאהלט די העכסטע פרייזען
אילדאר פיאלקא
פיעטריקאווער 7.

בעקאנטמאכונג!
געעהרטע קאנסומענטען!
דער געוועזענער כשר־ער
באר „מאנגריא"
2 לעגיאנוב 2
איבערגענומען אונטער דער לייטונג פון בעי־וואוסטען פאכמאן לעאן אפאמאווסקי און עמפעהלט פרישע געשמאקע מיטאגען פון 1 זל. און ווי אויך פריהשטיקען און אווענדברויט'ן.

Dr. med.
Leon Familier
אינערליכע און קינדער־קראנקהייטען
6. שערפיעז 37 (בענעדיקטא)
נעהמט אן פון 5—7 נאכמ.

Dr B. ROBINSON
אינערליכע און קינדער־קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 131-86.
עמפפאנגט פון $2^1/_2$—$1^1/_2$ פארמ.
און פון 4—5 נאכמ.
פון 6 א זייגער אן איז קאלומנא.
ווארשאווסקא באס, ווילע נייהאוז.

אוירען, נאז און האלז קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פיעטריקאווער 67, טעל. 127-81
נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צווע־אפעראציע א. ז. וו.), ווי אויך אמבולא־טארישעס פון 9—2 און פון 4—8 אוונס

Dr. med.
Haltrecht
ספעציאל־ארצט פאר הויט־און געשלעכט־קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
צוריקגעקעהרט
נעמט אן ביז 8^{30} פריה, פון 12 ביז 2 מיטאג און פון 7—9 אוו. זונטאג פון 10—1 בטאג.
עלעקטראטעראפיע.
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע־פרייזן
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע־זאל.

Dr.
Wajnberg
ספעציאליסט פאר לונגען, הארץ־און סקלעראז־קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט
וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145,
טעל. 126-02.
נעמט אן פון 9—10 פריה, 3—5, 8—9 אוו

אויפ'ן איטאליעניש=אביסינישען פראנט

בלוטיגער צוזאמענשטויס אויף דער גרעניץ

אומגעקומען 40 איטאליענער און 20 אביסיניער

לאנדאן, 29 (ספ. טעל.)

דער ספעציעלער קארעספאנדענט פון „טיימס" איז מודי פון אדיס־אבעבא וועגען אנ'אינצידענט, וואס איז מיט א וואך צוריק געשעהן אין וואלקייט.

לויט אביסינישע אינפארמאציעס זאלען אפ־טיילונגען פון דער איטאליענישער גרעניץ־וואך האבען אריינגעטרעטען אויפ'ן אביסינישען טע־ריטאריום.

דאס עטיאפישע מיליטער האט אפגעשטויסען דעם אטאק.

בעת דער שיסעריי זענען 40 איטאליענער און 20 אביסיניער דער'הרג'עט געווארען.

די איטאליענער האבען אוועקגעפיהרט זייערע ־ערהרג'עטע און פערוואונדעטע אויף לאסט־אויטאס.

לאנדאן, 29 (ספ. טעל.)

אין צוזאמענהאנג מיט'ן פערבאט פון דער ענגלישער רעגירונג א ייצופיהרען געוועהר און אמוניציע קיין איטאליען און אביסיניען, האט דער אביסיניישער קייסער פאר'ן קארעספאנדענט פון „טיימס" אויסגעדריקט זיין פערדרוס צוליב דער דעציזיע פון דער ענגלישער רעגירונג. דער קייסער האט גלייכצייטיג צוגעגעבען, אז אביסיניען איז דאנקבאר דער ענגלישער רעגירונג פאר די בע־מיהונגען אביעקטיוו און יושרדיג צו ליקווידירען דעם קאנפליקט.

פילא־אביסינישע שטימונגען אין ענגלאנד

לאנדאן, 29 (ספ. טעל.)

די געז. „פריינד פון אביסיניען" האט איינ־געארדענט א פערזאמלונג. אין וועלכער עס האבען זיך בעטייליגט 200 פערזאן. עס איז אנגענומען געווארען א בעשלוס צו קלייבען א פאנד פאר אבי־סיניען. „דיילי עקספרעס" בעמערקט, אז סוף לוי־פענדע וואך וועט אין לאנדאן געבילדעט ווערען א ווערבירונגס־ביורא פאר פרייוויליגע אין „רויטען קרייץ", וועלכע וועלען ארבייטען אין אבי־סיניען.

אנהויב פון קריג אין סעפ־טעמבער?

פאריז, 29 (ספ. טעל.)

„ל' עקא דע פארי" איז מודיע פון לאנדאן, דאס די בריטישע רעגירונג זאל האבען בעקומען אינפאר־מאציעס, אז דער איטאליענישער עקספעדיציע־קארפוס האט בדעה אנצוהויבען זיינע קריגס־אפערא־ציעס אין דער צווייטער העלפט פון חודש סעפטעמ־בער.

נייע איטאליענישע מיליטער־טראנספארטען

נעאפאל, 29 (ספ. טעל.)

קיין מארסאנא שווימען ארויס די דאמפערס „אוראניא" און „פרינצעסקא דזשיאוואנא", מיט־פיהרענדיג מיט זיך 1.400 סאפיארען. 200 סאני־טארען א. אז. וו.

פוילישער של"ח אין דער פעלקער=ליגע

00 ווארשא, 29 (טעלעפאניש)

אויף דער אויסערארדענטליכער סעסיע פון דעם פעלקער – בונד – ראט, וואס וועט זיך אנ־הויבען דעם 31 יולי, וועט פוילען רעפרעזענטירען דער שטענדיגער דעלעגאט ביי דער ליגע, דער מיניסטער טיטוס קאמארניצקי.

אין שייכות מיט דער סעסיע איז היינט ארויס געפאהרען ־ייי זשענעווע דער וויצע־דירעקטאר פונ'ם פאליטישען דעפארטאמענט ביים אויסערן־מיניסטעריום, ה' טאדעאוש גוויאזדאווסקי

ענגלאנד — צו דער סעסיע

פאריז, 29 (ספ. טעל.)

די האוואס־אגענטור איז מודיע פון לאנדאן: „גוט־אינפארמירטע בריטישע קרייזען פער־זיכערען, אז די ענגלישע דעלעגאציע אין זשע־נעווע וועט האבען אבסאלוטע פרייהייט ביים ברייטען פארשען די מעגליכקייט פון אפשפאנען די איטאליעניש־אביסינישע בעציהונגען אין די ראה־מען און גייסט פון דער פעלקער־ליגע

פאריז, 29 (ספ. טעל.)

„ל'אינפארמאסיאן" מעלדעט, דאס דער מי־ניסטער אידען וועט זיך אפשטעלען אין פאריז, וואו ער וועט אפהאלטען געשפרעכען מיט'ן פרע־מיער לאוואל ,מיט וועלכען ער וועט וואהרשיינ־ליך צוזאמען מיטפאהרען קיין זשענעווע.

וועגען דעם פערבאט אריינצו־פירען געוועהר קיין אביסיניען

לאנדאן, 29 (ספ. טעל.)

אין די בריטישע אפיציעלע קרייזען הערשט די איבערציגונג, אז דער דעלעגאט פון אביסיניען וועט אין זשענעווע, אויף דער סעסיע פונ'ם פעל־קער־ליגע־ראט בעריהרען די פראגע וועגען דעם פערבאט אריינצופיהרען געוועהר און אמוניציע קיין אביסיניען.

אביסינישע פרויען — צוזאמען מיט דער ארמעע

פאריז, 29 (ספ. טעל.)

די האוואס־אגענטור איז מודיע פון אדיס־אבעבא: דא איז פארגעקומען א זיצונג פונ'ם פרוי־ען־קאמיטעט פאר זעלנער־הילף. ס'איז בעשלאסען געווארען צו העלפען די קעמפענדע אין פאל פון אנ'עווענטועלען קריגס־אויסברוך. די דאזיגע אפ־טיילונג וועט ארבייטען אונטער דעם ענגלישען „רויטען קרייץ".

דער קלימאט דינט זיי נישט

איטאליענער פאלען ווי די פליגען

רוים, 29 (ספ. טעל.)

לויט ווי עס איז מודיע די איטאליענישע פרעסע זענען ביז־איצט אין מורח־אפריקא געשטארבען 113 איטאליענישע ארבייטער און 2000 האבען זיך צוריקגעקעהרט אין דער מעטראפאליע.

די צאהל בעטלער איז אין די שפיטאלען פון די איטאליענישע קאלאניעס געוואקסען פון 400 ביז... 20.000.

די איטאליענישע דאקטוירים האבען אדורכ־געפיהרט 2 מיליאן געגען־עפידעמישע איינשפרי־צונגען צווישען די זעלנער, ארבייטער און דער ארטיגער בעפעלקערונג.

די פראנצויזישע טאקטיק

פאריז, 29 (ספ. טעל.)

די מארגענדיגע זיצונג פונם מיניסטארען־ראט וועט קודם כל זיין געווידמעט דער אויסערן־פאלי־טיק, בפרט דער פעסטשטעלונג פון דער פראנ־צויזישער טאקטיק בעת דער סעסיע פונ'ם פעל־קער־בונד־ראט.

א מיליאן דאלאר היזק

פון א שרעקליכער פערפלייצונג אינ'ם שטאט אהיא

לאזאן, שטאט אהיא, 29 (ספ. טעל.)

די שלאגס־רעגענס דא האבען גורם געווען צו א פערפלייצונג אינ'ם טאל פון דעם טייך האקינג.

דאס וואסער האט אוועקגעטראגען א סך הייזער דעם היזק בערעכענט מען אויף א מיליאן דאלאר.

דער דונאי־פאקט

פאריז, 29 (ספ. טעל.)

אין שייכות מיט די קלאנגען, וואס האבען זיך פערשפרייט אין אונגארן, דאס פראנקרייך און אי־טאליען זאלען האבען צוגעשטעלט די פעראינטע־רעסירטע מלוכות א פראיעקט פונם דונאי־פאקט, קלעדט אויף „לא דעפעש דע טולוז", פעררופענ־דיג זיך אויף מאסגעבענדע ספערען, דאס די אונ־טערהאנדלונגען וועגען דעם דאזיגען פאקט קומען נאך פאר צווישען די דיפלאמאטישע קאנצעלא־ריעס.

מורא'דיגער וואלקען=ברוך אין מאנדזשוריצן

100 צוגען זענען געבליבען שטעקען אין וועג

שאנכאי, 29 (ספ. טעל.)

דאס אפרייסען זיך פון כמארעס האט גע־בראכט אין דרום־מאנדזשוריען און קארעא צו א הפסקה אינ'ם באהן־פערקעהר.

אויף דער דרום־מאנדזשורישער באהן־ליניע זענען פערניכטעט געווארען פיל בריקען.

אויף דער דאזיגער ליניע זענען געבליבען [illegible] איז ווער אנ'ערך 100 צוגען.

אינערן־מיניסטער קאשטאל=קאווסקי צוריקגעקומען קיין ווארשא

ווארשא, 29 (טעלעפאניש)

נאכ'ן אדורכפיהרען אנ'אינספעקציע רייזע איבער דער קעלצער קראקאווער און שלאנזקער וואיעוואודזטווס' איז דער אינערן מיניסטער ה' קאשטשאלקאווסקי צוריקגעקומען קיין ווארשא און איבערגענומען זיין אמט.

וואוקאפ פאהרט קיין לאנדאן

אויף א קאנפערענץ וועגען אקטועלע ארץ=ישראל־ענינים

ירושלים, 29 (יט"א טעלעגראפיש)

יט"א דערוויסט זיך, אז דער הויך־קאמיסאר וואוקאפ פאהרט אפ קיין לאנדאן דעם 6 אויגוסט אויף א וואך צייט.

דארט וועט ער אפהאלטען א קאנפערענץ אין קאלאניאל – אמט וועגען אקטועלע ענינים פון ארץ־ישראל.

אויף דער דאזיגער קאנפערענץ וועלען אויך אנגענומען ווערען ענדגילטיגע בעשלוסען וועגען לעגיסלאטיווען ראט.

גלייך דערויף וועט דער הויך־קאמיסאר ארויס פאהרען אויף א חודש אורלויב, און שפעטער וועלען מיטגעטיילט ווערען די בעשלוסען וועגען דעם לעגיסלאטיווען ראט.

פון דער לאדזער בערזע

באנק פאלסקי	–	–	–	93.75
3 פראצענטיגע בודאווולאנע			–	42.50
4 „ דאלארובקא			–	53.00
7 „ סטאביליזאציע (אמ.)				66.13
5 „ ווארשאווער ש.ב.			1934	58.75
5 „ לאדזער			„	52 50
ענגלישער פונט	–	–	–	26,23
דאלאר אפיצ.	5.27,75	נישט אפיצ.	–	5.25
גאלד־דאלאר	–	–	–	9 10
גאלד־רובל	–	–	–	4,73
דייטשער מארק	–	–	–	1.84

פויליש־בולגארישע דערנענטערונג

דער בילדונגס־מינ. וואצלאוו יענדזשעיעוויטש אין ווארשא

סאפיע, 29 (ספ. טעל.)

אלע בולגארישע צייטונגען ווידמענען פיל ארט דעם וויזיט פונ'ם פוילישען בילדונגס־מיניסטער, וואצלאוו יענדזשעיעוויטש אין בולגאריען.

עס זענען פערעפענטליכט געווארען זעהר א סך ארטיקלען וועגען ענינים, וואס האבען א שייכות מיט פויליש – בולגארישע בעציהונגען, מיט דער פוילישער קולטור און מיט דער צוקונפטיגער צו־זאמענארבייט פון ביידע פעלקער.

סאפיע, 29 (ספ. טעל.)

דער בולגארישער בילדונגס־מיניסטער ראַ־דעוו, האט היינט אין אווענד ארויסגעגעבען א באנקעט לכבוד דעם מיניסטער יענדזשעיעוויטש און זיין פרוי.

אויסצייכנונגען פאר יודען־ספעציאליסטען

מאסקווע (יט"א) 110 ספעציאליסטען און ווירטשאפטלער, צווישען זיי 11 יודען, פון דער קוילען־אינדוסטריע אין דהאנער און קוזנעצקער באסיינען, האבען בעקומען אויסצייכנונגען פאר דערגרייכונגען אין געביט פון דער קוילען־אינ דוסטריע.

פון 11 יודען האבען דריי בעקומען דעם לע־נין־ארדען, דעם העכסטען ציווילען־ארדען, וואס ווערט ארויסגעגעבען פאר בעזונדערע פערדינ־סטען פאר דער רעפובליק, און אכט — דעם „אר־דען פון דער ארבייט־פאן".

Dr. med. L. Berman

צעגעלניאנא 15. טעל. 149-07

ספעציאל־ארצט פאר מענער־שוועכע־בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג.

נעמט אן פון 8–11 און פון 4–8 אווענד.

זונטאג פון 9–1 פארמיטאג.

פאר אנבעמיטעלטע—לעטשניצע־פרייזען

אויספלוגען קיין פאלעסטינע פון 630.— זל. אן

ארגאניזירט

„ארביס" פיעטריקאווער 18. טעל. 149-33

אויך הנחה־פעסער קיין טשעכא־סלאוואקיי און יוגאסלאוויען.

אויך קיין עסטרייך

ראטעוועט אייער געזונד

הראנקע אויף רופטורען (ברוך־קראנקהייטען)

ספעציעלע ארטאפעדישע הייל־גומי־באנדאזשען פון מיין מעטאדע העלפען ראדיקאל אונטער גאראנטיע אהן אפעראציעס פון אלע מינים ברוך־קראנקהייטען (רופטורען) אפילו די עלטעסטע און געפעהרליכסטע ביי מענער. פרויען און קינדער־

דאס אראפלאזען זיך פון מאגען און קישקעס בעזייטיג איך דורך פערלעגען ספע־ציעלע אינדיווידועל צוגעפאסטע בויך־באנדאזשען.

אויף אויסגעקרימטע רוקען־ביין (הוי־קערס) ארטאפעדישע הייל־גארסעטען אויף ביינער־שווינדזוכט און אלע אנדערע פעהלערן ארטא־פעדישע הייל־אפאראטען אויף פלאטפוס.

פעציעלע איינלאגען לויט גיפס־מאדעלען, אויף זשילאסעם־גומי־זאקן לויט מאס. קינסטליכע הענד און פיס

ספעציעלער אנשטאלט פאר הייל=ארטאפעדיע

Spec. Ortop. O. PETRYKIEWICZ

אויס לעמבערג

לאדז, פיראמאוויטשא 9 (אלגינסקא)

(פראנט פארטער), טעל. 09=177 נאהנט פון לאדזער פאבריקס־באהנהויף

בעמערקונג: דאס ערשיינען פון די קראנקע איזאונבעדינגט נויטיג.

צאהלרייכע דאנקזאגונגען און דאנק־בריף.

(אין זגערזש אויף פלאמאצקא № 2 און № 4 אייגענע הייזער)

לאדז, 30 יולי 1935

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז, 30 יולי 1935

ענגלאנד פערטיידיגט די זשענעווער פרינציפען

זי וועט אבער נישט ארויסטרעטען געגען איטאליען

מארגען, מיטוואך קומען זיך צוזאמען דער ראט פון דער פעלקער-ליגע אויף א אויסערגעוועהנליכע סעסיע. אויף דער טאג ארדנונג געפינט זיך נאר איין פונקט און נעמליך, דער איטאליעניש אביסינישער קאנפליקט. עס איז נאך נישט בעוואוסט צי איטאליען וועט זיך בעטייליגען אין דער אצטיגער סעסיע פון ראט, ווייל זי מאכט עס אפהענגיג דערפון צי דער ראט וועט זיך בעגרעניצען נאר מיט בעטראכטען דעם אינצידענט פון אואל-אואל אדער ער וועט זיך פערנעהמען, ווי דאס פערלאנגט אביסיניען, וועלכע ווערט אונטערשטיצט דורך ענגלאנד מיט דעם גאנצען איטאליעניש אביסינישען פראבלעם. עס איז דעריבער גאנץ מעגליך, אויב די איטאליענישע טעזע וועט נישט אנגענומען ווערען, אז איטאליען וועט פערלאזען די זיצונג און דאן קען אויך קומען צו א פולשטענדיגען ארויסטריט פון איטאליען פון דער פעלקער-ליגע. אזא עווענטואליטעט וואלט געשטעלט אין סכנה די גאנצע ווייטערדיגע עקזיסטענץ פון דער פעלקער-ליגע. עס איז דעריבער פערשטענדליך דער אינטערעס וואס די מארגענדיגע סעסיע פון ראט האט ארויסגערופען אין דער עפענטליכער מיינונג פון דער וועלט. בעזונדערס איז אבער אין דעם גאנצען ענין מערקווירדיג די טאקטיק פון דער ענגלישער רעגירונג, וועלכע פאדערט דורכאויס, אז די פעלקער ליגע זאלען זיך פערנעהמען מיט'ן גאנצען פראבלעם. וועגען דער דאזיגער טאקטיק שרייבט דער אויסגעצייכענטער קענער פון די ענגלישע פערהעלטנישען, אוגור, צווישען אנדערען פאלגענדעס:

אויפ'ן ערשטען בליק אונטערליגט נישט קיין דיסקוסיע, דער פאקט, אז די ענגלישע פאליטיק ווערט אין דער דאזיגער פראגע געלייטעט דורך א אנטי איטאליענישען געפיהל. די פעסטקייט מיט וועלכער מען פאדערט אין ענגלאנד אז דער קאנפליקט זאל דיסקוטירט און ערלעדיגט ווערען אין זשענעווע, זעהט אויס צו זיין פערדעכטיג אין רוים וואו מען זעהט אין דער דאזיגער איינשטעלונג א בכיוונדיגע אונטערשטיצונג פון אביסיניען. מיר זענען מודה, אז אויסערליך ענטוויקלען זיך די געשעהענישען אויף דער ליניע וואס בערעכטיגט אזא אנשויאונג, פאקטיש אבער איז די לאגע א גאנץ אנדערע. דער אמת איז, אז די ענגלישע פאליטיק איז א רעזולטאט פון בעטראכטונגען, וואס זענען ווייט פון פיינדליכע געפיהלען לגבי איטאליען, ווי פון סימפאטיעס צו אביסיניען. די דאזיגע פאליטיק פליסט ארויס פון פאקט, וואס ענגלאנד איז שוין אריין אין פארוואהל פעריאד ד. ה. אז די רעגירונג שאצט אפ יעדען שריט וואס ער האט צו מאכען ,נאר לויט דעם איינדרוק, וואס ער וועט ארויסרופען ביי די מאסען.

אפזאגען זיך אין איצטיגען מאמענט עפענטליך פון דער פעלקער ליגע וואלט בעדייט א ריזיקע פון פערלירען הונדערטער טויזענטער שטימען, וועלכע האבען זיך ערשט מיט א פאר וואכען צוריק ארויסגעזאגט פאר אויפהאלטען דעם זשענעווער אפמאך, אלס א יסוד פון די אינטערנאציאנאלע בעציהונגען אין אייראפע. דער דאזיגער פלעביסציט וואס איז ארגאניזירט געווארען דורך דער געזעלשאפט „פריינד צום שוץ פון די פרינציפען פון דער פעלקער ליגע" האט געגעבען מעהר ווי 12 מיליאן שטימען גינסטיג פאר דער פעלקער ליגע. באלדווין און זיינע חברים מוזען זיך רעכענען מיט דער שטימע פון דער אפאזיציע וועלכע וואלט דא תיכף פארגעווארפען אונטרייהייט צו די פרינציפען פון דער פעלקער-ליגע. אין אזעלכע בעדינגונגען איז אונמעגליך געווען אויסצומיידען א דיסקוסיע אין זשענעווע.

אוגור ערקלערט ווייטער, אז ווען מען בעטראכט גענוי די ענגלישע אפיציעלע און האלב אפיציעלע קאמוניקאטען זעהט מען, דאס ענגלאנד טרעט דא נאר ארויס אלס מיטגליד פון קאלעקטיוו און וויל בכלל נישט שפילען די ראלע פון א פאליציאנט אין אייראפע, בכדי די אקציע זאל געבען פאזיטיווע רעזולטאטען מוז זי זיין א קאלעקטיווע און עס האנדעלט זיך נאר צו ראטעווען דעם פרעסטיזש פון דער ליגע. ענגלאנד וועט יעדענפאלס נישט געהען ווייטער ווי פראנקרייך, און אויב פראנקרייך וועט זיך נישט אנגאזשירען וועט אויך ענגלאנד נישט געהען ווייטער אין דער ריכטונג. דאגעגען וועט אבער אין דעם זיך אנהויבענדיגען וואהל-פעריאד קיינער נישט קענען פארווארפען באלדווינען, אז ער האט פערראטען די אידעע פון קאלעקטיווער אקציע וואס האט מיליאנען אנהענגער צווישען די סענטימענטאלע מענשען אין ענגלאנד. און אויב איטאליען וועט נישט פערלירען די קאלטבלוטיגקייט און וועט נישט דערלויבען, אז די לאגע זאל איבערהיצט ווערען, וועט די ענגלישע רעגירונג נישט זיין פערפליכטעט צו א ווייטערדיגע טעטיגע אינטערווענץ אין דעם קאנפליקט. וואס זעהט אויס צו זיין אונפערמיידליך".

יעדער פערנונפטיגער מענש אין לאנדאן פערשטעהט, אז דאס פאראליזירען די האנדעלס בעוועגונג אויפ'ן מיטלענדישען ים וואלט געשטעלט אין סכנה די אינטערעסען פון ענגלאנד. אויב עס האנדעלט זיך וועגען ווירטשאפטליכע סאנקציעס, איז איידער מען וואלט בעוויזען צו ארגאניזירען אזא אקציע צוזאמען מיט אנדערע מלוכות וואלט איטאליען דערווייל געהאט צייט זיך צו אנגאזשירען אין אביסיניען. עס איז א פאקט, אז דאס אנווענדען ווירטשאפטליכע סאנקציעס, דורך וועלכער עס איז מלוכה וואלט אונפערמיידליך דערפיהרט צו א מלחמה. די ענגלישע עפענטליכע מיינונג וואלט אבער נישט מסכים געווען אויף א פאליטיק, וואס זאל דערפיהרען צו איבערייסען די בעציהונגען און צו א מלחמה. מעגליך, אז עס וועלען קומען געשעהענישען, וואס וועלען דערצו דערפיהרען. דערווייל איז עס אבער נישט אזא און עס איז נישט אנצונעהמען אז עס זאל קומען צו אזא מעגליכקייט אויסער ווען דאס זאל געשעהען דורך א רייהע פעהלערהאפטע שריט מצד איטאליען.

צום סוף פיהרט אוגור אויס, אז אויב איטאליען וועט נישט ספעציעל פראוואצירען ענגלאנד קען אין זשענעווע קיין שום טראגישעס נישט געשעהען. די פעלקער-ליגע וועט אדורכהאלטען ביז צו בעסערע צייטען, ווען זי וועט ווירקליך קענען שפילען אין אייראפע די ראלע פון א היטערין פון שלום. דער איטאליעניש-אביסינישער קאנפליקט וועט אבער אינגיכען אריין אין א שארפע פאזע. וועגען דעם וואהרשיינליכען אויסגאנג פון קאנפליקט האט זיך ארויסגעזאגט די לאנדאנער סיטי, וועלכע רעכענט זיך נישט מיט קיין סענטימענטען נאר מיט'ן פשוטען וואהרשיינליכקייטס חשבון, אפזאגענדיג זיך צו ערטיילען קרעדיטען דעם ספעציעלען שליח פון אביסינישען נעגוס.

אין דעם גאנצען ענין איז נאך אינטערעסאנט דער פאקט, אז עס רופט ארויס א געוויסע אונצופרידענהייט דער געדאנק, וואס איז אייגענטליך נאך נישט ארויסגעזאגט געווארען, דאס א אייראפעאיש פאלק זאל בעזיגט ווערען דורך א פאלק, וואס געהערט נישט צו דער ווייסער ראסע. אייבע פון די ארגומענטען מיט וועלכע עס בענוצט זיך די ענגלישע דיפלאמאטיע איז טאקע דער, אז פאר דער העגעמאניע פון דער ווייסער ראסע אויף דער וועלט, וואלט א מפלה פון איטאליען אין אביסיניען נישט געווען געוואונשען".

זענען די יודען אין פראנקרייך אויפ'ן וועג צו אנ'איינייקייט?

(א בריף פון פאריז)

פון י. שעכטמאן.

דאס פראנצויזישע יודענטום איז ווייט נישט איינהייטליך לויט זיין בעשטאנד. ס'שטעלט זיך צונויף פון פערשידענע עלעמענטען און גרופען, וועלכע זענען געקומען און האבען זיך בעזעצט אין לאנד אין פערשידענע תקופות. דאס זענען, פריהער פאר אלץ, די ,,עכט-פראנצויזישע יודען" — די עלטסטע תושבים, די אלט-איינגעזעסענע (דער פערשטארבענער רוסיש-יודישער ציוניסטישער טוער וולאדימיר טיאמקין פלעגט זיי מיט א פיינער איראניע אנרופען: די דירעקטע אור-איינייקלעך פון זשאנא ד'-ארק!....) דאן קומען די עלזאס-לאטארינגישע יודען, וואס זענען אויך אויסערארדענטליך שטאלץ אויף זייער ,,פראנצויזענטום" און האלטען זיך פאר פונקט אזעלכע ,,עכטע", ווי די ערשטע גרופע. דעם דריטען ארט פערנעהמען די ספרד'ישע יודען, — דער עיקר פון סאלאניק און פון דער געוועזענער טערקיי, וועלכע האבען דורכגעמאכט די פראנצויזישע שולע פון ,,אליאנס איזראעליט אוניווערסעל", און זענען אין קולטורעל - שפראכליכען זין כמעט איינגאנצען אסימילירט.

די דאזיגע דריי גרויסע גרופען שטעלען מיט זיך פאר דעם פראנצויזיש - שפרעכענדיגען עלעמענט אין דעם פראנצויזישען יודענטום. בשכנות מיט זיי, אבער שטרענג פון זיי איזאלירט לעבען פערשידענע שיכטען פון דער מזרח-אייראפעאישער יודישער אימיגראציע. זיי שטעלען זיך צונויף פון א רייהע כסדר דיגע אימיגראנטען - כוואליעס. די עלטסטע פון זיי זענען אנגעקומען — אדער אויף דער רייזע קיין אמעריקא פערבליבען — אין פראנקרייך נאך די ערשטע רוסישע פאגראמען פון יאהר 1881; די צווייטע שיכט בילדען די פליכטלינגע נאך דעם קעשינעווער פאגראם פון יאהר 1903 און נאך די בלוטיגע פאגראמען פון 1905; דאן האט זיך אנגעהויבען די גרויסע איינוואנדערונג פון די רוסישע יודען נאך דער באלשעוויסטישער רעוואלוציע; פאראלעל מיט איהר איז געגאנגען דער צופלוס פון די פוילישע, רומענישע, ליטווישע, אונגארישע, לעטישע יודען; גאר מיט א קורצער צייט צוריק זענען געקומען צעהנדליגער טויזענדער יודען פון היטלער-דייטשלאנד און פון סאאר-געביט. די דאזיגע בונטע עמיגראציע קאנצענטרירט זיך דער עיקר אין פאריז, — אבער אויך אין א רייהע פראנצויזישע פראווינץ-שטעט האבען זיך פאר דער צייט געבילדעט גרעסערע און לעבעדיגע מזרח-יודישע קהלות. וועלכע האבען אריינגעבראכט דאס יודישע ווארט אין אזעלכע שטעט און שטעטלעך, וואו ס'האט ביז איצט קיינמאל נישט געקלונגען.

די אימיגראנטען - מאסען פון מזרח- און צענטראל-אייראפע רעדען פערשידענע שפראכען: יודיש, רוסיש, דייטש, פויליש, רומעניש, אונגאריש. ביי דער עלטערער גענעראציע איז די פראנצויזישע שפראך נאך ביזן היינטיגען טאג א פרעמדע און א געבראכענע שפראך איהר איינפלוס דריקט זיך אוים מעהר פאר אלץ אין דעם דורכדרינגען פון פראנצויזישע ווערטער אין דער יודישער שפראך; ס'שאפט זיך פאמעלעך אנ'אייגענארטיגער פראנצויזיש-יודישער זשארגאן, — פונקט אזוי, ווי דאס איז פארגעקומען אין אמעריקא און ענגלאנד. בלויז דער יונגערער דור ווערט אין שפראכליכען און קולטורעלען זין אין א געוויסער מאס אסימילירט. די פראנצויזישע שולע, די פראנצויזיש-רעדענדיגע גאס טוען דאס זייערע.

אבער צווישען די פערשידענע מינים פון פראנצויזישען יודענטום, צווישען די ,,עכטע" פראנצויזישע יודען פון איין זייט און צווישען די אימיגראנטען איז שווער צו בעמערקען וועלכען נישט איז בערייטענדען פראצעס פון געגענזייטיגער אסימילאציע,, און אויך צווישען דער ספרד'ישער יודישער קאלאניע און די מזרח-יודישע אימיגראנטען איז נישטא קיין שטענדיגער און נאהענטער קאנטאקט. נאך מעהר: אפילו צווישען די פערשידענע גרופען פון דער מזרח- און צענטראל-אייראפע'אישער אימיגראציע זענען די בעציהונגען ווייט נישט קיין סטאבילע און די קולטורעל - נאציאנאלע נאהענטקייט לאזט איבער זעהר א פולע צו ווינשען. ביי דעם היינטיגען טאג שטעלט מיט זיך פאר דאס פראנצויזישע יודענטום נישט קיין ארגאנישעס איינס, נאר א כאאטישען קנויל פון פערשידענארטיגע קולטורעלע און געזעלשאפטליכע עלעמענטען, וועלכע האבען צווישען זיך זעהר ווייניג געמיינזאמעס.

ס'וואלט געווען אנ'אונגערעכטיגקייט צו בעהויפטען, אז אזא צושטאנד איז א רעזולטאט פון א בייזען ווילען מצד די דאזיגע פערשידענארטיגע עלעמענטען. פערקעהרט, מ'קען קאנסטאטירען, אז שוין זייט יאהרען פרעדיגט מען פון אלע זייטען די נויטווענדיגקייט פון א דערנעהנטערונג צווישען די ,,אלט-איינגעזעסענע" און פריש-אנגעקומענע יודען. די גייסטיגע פיהרער פון דער אימיגראציע פערשטעהען גאנץ גוט, אז זייערע שיקזאלס - חברים טארען נישט בלייבען איזאלירט פון זייערע ברידער, וועלכע זענען דא אין פראנקרייך טיף איינגעווארצעלט: זיי פערשטעהען די נויטיגקייט פון דעם דורכדרינגען פון דער פראנצויזישער שפראך אין די מזרח-יודישע קרייזען. זיי זענען ווייט פון וועלכע נישט איז אסימילאציע - געדאנקען, זענען אבער פאר א קולטורעל - שפראכליכע דערנעהנטערונג צו דעם פראנצויזישען לעבען. זיי זענען דעריבער גרויסע אנהענגער פון דער איבערווינדונג פון דער איצט עקזיסטירענדיגער דורכזיכטיגער כינעזישער מויער צווישען די ,,עכט-פראנצויזישע" יודען און די ניי-אנגעקומענע.

אויך די ,,עכט-פראנצויזישע" זענען ווייט פון וועלכע נישט איז איזאלאציע - געדאנקען. די פריהערדיגע פון אויבען אראפ-בעציהונג צו די אימיגראנטען איז רעשטלאז פערביי. אפילו די שטאלצסטע און אריסטאקראטישסטע פראנצויזיש-יודישע משפחות האבען פערשטאנען, די איינציגע רעטונג פאר דעם אלטען פראנצויזיש-יודישען ישוב בעשטעהט אין דעם צופלוס פון די מזרח-יודישע אימיגראנטען, וועלכע ברענגען מיט זיך נישט נאר נייע צעהנער טויזענדער לעבעדיגע יודען און פיהלען אויף אזא אופן אוים דעם ,,נאטירליכען דעפיציט" אין זייערע רייהען, — נאר אויך דעם לעבעדיגען גייסט פון יודישקייט. ביי יעדער געלעגענהייט אונטערשטרייכען די פיהרער פון דעם ,,אלטען ישוב", אז נעראטעוועט פון א פולשטענדיגער ירידה האבען דאס פראנצויזישע יודענטום אויסשליסליך די אימיגראנטען, און דעריבער זענען זיי שטענדיג פאר א וואס מעהר נאהענטען קאנטאקט מיט די דאזיגע עלעמענטען. פון זיי דערווארט מען די בעלעבונג פון די שטיל אויסשטארבענדע יודישע קהלות. פון זייער רעליגיעזער אינטענסיווקייט, — און אויך פון זייערע קאסעס...

פון ביידע זייטען פעהלט אלזא נישט קיין גוטער ווילען און קיין ריכטיגעם פערשטענדניש. די סובייקטיווע פארבעדינגונגען זענען פערהאן. ביי יעדער געלעגענהייט טווישען אוים די פערטרעטער פון די פערשידענע ישוב-גרופען די בעסטע וואונשען און אבזיכטען. און וואלטען שעהנע ווערטער און נאבעלע פלענער געמאכט די מענשליכע געשיכטע, וואלטען דאס פראנצויזישע יודענטום אהן שום ספק שוין איצט מיט זיך פארגעשטעלט אנ'ארגאניזירטע איינינקייט, א הארמאנישען נאציאנאל - קולטורעלען קאלעקטיוו.

א מאניפעסטאציע פון אט דעם מין איז איצט ווידער פארגעקומען אין פאריז לויט דער איניציאטיווע פון דער ,,פעדעראציע פון די יודישע געזעלשאפטען אין פראנקרייך". די דאזיגע קערפערשאפט האט זעהר גרויסע פערדינסטען אויף דעם געביט פון נעהנטער ברענגען איינע צו דער אנדערער לכל - הפחות די פערשידענע מזרח-יודישע עמיגראנטען-גרופען. זי פעראייניגט ארום זיך כמעט אלע עמיגראנטישע פערשידענארטיגע יודישע ארגאניזאציעס און געזעלשאפטען - קולטורעלע, — געזעלשאפטען פון געגענזייטיגער הילף ,לאנדסמאנשאפטען, א.אז.וו. און בעמיהט זיך צו שאפען צווישען זיי בעציהונגען פון פערמאנענטער צוזאמענארבייט. אין דער דאזיגער ריכטונג האט זי צו פערצייכענען געוויסע גאנץ פאזיטיווע דערגרייכונגען.

דער פראצעס פון דערנעהנטערונג און איינינקייט אין דעם פראנצויזישען יודענטום שטעהט נאך אין סאמע אנהויב. ער איז היסטאריש רעטערמינירט און אונפערמיידליך. אבער ,,גאטס מיהלען מאהלען לאנגזאם..."

מענשען-שענדער און קינדער-פייניגער

א דענישער אקאדעמיקער מאגנוס פהיל מעלדעט וועגען א אונערהערטען פאל פון פערהאלטען אין דריטען רייך א קינד ביז די מוטער וועט זיך אליין נישט צושטעלען אין די הענד פון דער „געסטאפא".

„פון מיינע א פריינד אויך א אקאדעמיקער האב איך זיך דערוואוסט, אז א צוויי-יעהריג קינד די מוטער פון וועלכען האט עמיגרירט קיין דענעמארק געפינט זיך ביי דער דייטשער פאליציי. צוליב דעם, וואס די מוטער האט זיך געוואלטיג בעאונרוהיגט צוליב'ן גורל פון קינד און אזוי ווי זי האט ז'ס אליין נישט געקאנט אפנעהמען, האבען מיר בעשלאסען, מיין פרוי און איך, אויף דער בקשה פון מיין פריינד צו נעהמען דאס קינד צו ערציהען און ווען עס וועט מעגליך זיין עס אמאל ארויספיהרען פון דייטשלאנד. פון דער מוטער האב איך זיך דערוואוסט, אז דאס קינד — וואס זיין נאמען איז קארל ערנסט פרענקעל — האט זי איבערגעלאזט ביי איהרע א פריינדין און זי האט מיר אויך געגעבען די אדרעס פון דער פריינדין, א חוץ דעם האב איך בעקומען א פולמאכט פון דער מוטער, וואס איז געווען בעשטעטיגט דורך א רעיענט אין קאפענהאגען, אפצונעהמען דאס קינד.

איך בין אוועק אויף דער אנגעוויזענער אדרעס פון דער פריינדין, וואס וואוינט אין בערלין — שארלאטענבורג, און דארט האב איך זיך דערוויסט, אז די פאליציי האט דאס קינד איבערגעגעבען אין א יתומים-הויז. אין דעם יתומים-הויז וואוהין איך האב זיך געווענדעט האט מען מיר ערקלערט אז אויף די דאקומענטען פון קינד געפינט זיך א בעמערקונג, אז מען זאל די מוטער פון קינד ארעסטירען, ווי נאר זי וועט זיך מעלדען אין יתומים-הויז פאר'ן קינד. מען האט מיך דעריבער פון דארט אפגעשיקט אין מאגיסטראט (בערלין — שארלאטענבורג, אפטיילונג יודענאמט), ווייל מען האט מיר ערקלערט, אז נאר דער מאגיסטראט קען ענטשיידען צי מען זאל מיר ארויסגעבען דאס קינד. אין מאגיסטראט האט מען מיר קיין קלארע תשובה נישט געגעבען, נאר מען האט מיר נאר געזאגט אז נאר די געהיימע שטאטס פאליציי קען בעשליסען אין דעם ענין. מען האט מיך אפגעשיקט אין „געסטאפא". וואו עס האט מיך אויפגענומען א קאמיסאר, ער האט אפגעווארפען מיין פאדערונג ארויסצוגעבען דאס קינד און ערקלערט אז די מוטער זאל אליין קומען עס אפנעהמען. אויך אין אנדערע אמטען האט מען מיר דאסזעלבע ערקלערט און מען האט נאך דערצו בעמערקט, אז די ליבע פון דער מוטער צו איהר קינד מוז נישט זיין אזוי גרויס, אויב זי וויל עס נישט אליין אפנעהמען.

די דאזיגע ערקלערונגען האבען מיך שטארק פערוואונדערט. ווייל אין יתומים-הויז האט מען דאך מיר געזאגט, אז די מוטער וועט ארעסטירט ווערען אויב זי וועט דארט אהינקומען. נישט קוקענדיג אויף מיין פערזיכערונג, אז דעם קינד וועט ביי אונז גאנץ גוט זיין און נישט קוקענדיג אויף דער פולמאכט פון דער מוטער האט מען מיר דאס קינד נישט געוואלט ארויסגעבען, ווי עס איז דער פון צו זעהען האלט מען דאס קינד ערוב פאר דער מוטער, וועלכע די פאליציי וויל זעהר אריינקריגען אין איהרע הענד.

ווי ווייט עס שטייגט די ווילדקייט פון די ברוינע בארבארען בעווייזט פאלגענדער פאקט: אויף דעם קורפירשטענדאם אין בערלין, האבען צייטונגס הענדלער, וואס פערקויפען דעם „אנגריף", דעם „פעלקישען בעאבאכטער" ארויסגעשטעלט א גענוג גרויסע אריגינעלע פאטאגראפיעס פון פאלגענדער גאסען סצענע פון האמבורג: א 28 ביז 30 יעהריגע בלאנדע פרוי פון א סימפאטישען אויסזעהען ווערט געפיהרט פון שטורמיסטען איבער די גאסען פון האמבורג, זי טראגט א גרויסען שילד וועלכער ענטהאלט פאלגענדען טעקסט: „איך בין פון ארט דער גרעסטער שווין און לאז מיר נאר מיט יודען איין". נעבען דער יונגער דאמע געהט א יוד, וואס זיין פנים זאגט נישט ווייניגער עדות ווי דאס פנים פון דער דאמע וועגען די מוראדיגע גייסטיגע יסורים וואס זיי לעבען איבער. אויך ער טראגט א שילד מיט דער אויפשריפט: „אלס יודען-יונג נעהם איך אימער, ארישע מעדלעך מיט אין צימער".

ניי׳ער פאלקסבלאט

דאס לאדזשער לעבען

ניי׳ער פאלקסבלאט

דינסטאג 30 יולי
כ"ט תמוז תרצה
זון-אויפגאנג 3.53
זון-אונטערגאנג 7.31

פרעזידענט אינז. גלאזעק
האט בעשטימט א נייע טעאטראלע קאמיסיע

נעכטען האט דער פרעזידענט גלאזעק אונטער־געשריבען די נאמינאציע פאר די מיטגלידער פון דער נייער טעאטראלער קאמיסיע, וועלכע איז געשאפען געווארען דורכן פרעזידענט. אין דער קאמיסיע געהען אריין 12 פערזאן: דיר. טאדעאוש טשאפ־טשינסקי, פראפ. זיגמונט האיקאווסקי, ד"ר אנטאני אידזשיקאווסקי, נאטשעלניק יאן וואלטראטוס, דיר. קאזשימיעזש וורואטשינסקי, דיר. יוזעף זאלעסקי, ריכטער הענריק קאנאזשעווסקי, פולק. אלף־שאר־טשינסקי, פראפ. מ. דאבזשיניעצקא, דיר. עאוגע־ניוש דעמבאווסקי. אלס סעקרעטאר לודוויק פיאט־ראווסקי.

א חוץ דעם וועט אין דער קאמיסיע אריינגעהען א פארשטעהער פון זשורנאליסטען־סינדיקאט.

* * *

דער שטאט־פרעזידענט אינזש. גלאזעק האט שוין אנגעהויבען נארמאל צו אמטירען, ער נעהמט אן אינטערעסאנטען יעדען מאנטאג, מיטוואך און פרייטאג פון 10 ביז 12 בייטאג.

אפיציעלע וויזיטע פון שטאט-פרעזידענט

דער פרעזידענט אינזש. וואצלאוו גלאזעק האט וויזיטירט די נאטשעלניקעס פון די בעזונדערע אפ־טיילונגען אין דער וואיעוואודזטווע און דעם דירעק־טאר פון ארבייטס־פאנד קאזשימיעזש יאגעללא.

דידאזיגע אלע הערען האט רעזיוויטירט דער פרע־זידענט. מיט א וויזיט איז אויך געוועזן דער פארזי־צער פון ב. ב., גענעראל הוביצקי.

עפידעמישע קראנקהייטען אין לאדז

פון 21־טען ביזן 27־טען יולי זענען אין דער געזונדהייטס - אפטיילונג ביים מאגיסטראט אנגע־מאלדען געווארען פאלגענדע עפידעמישע קראנקהיי־טען: בויך־טיפוס — 20 פאלען (די פריהערדיגע וואך 28 פאלען), דיפטעריט 7 פאלען (15), שקאר־לאטין 12 פאלען (11), מאזלען 6 פאלען (14), רויז 7 פאלען (6), קאקלוש 10 פאלען (7).

אין אלגעמיינע זענען די לעצטע וואך נאטירט געווארען 84 פאלען פון אנשטעקענדע קראנקהייטען, אין דער פריהערדיגער וואך זענען געוועזן 91 פאלען.

אפטייקען.
היינטיגע נאכט - דיזשורען

(א) היינט ביינאכט דיזשורירען פאלגענדע אפ־טייקען:

ליינוועבער (פרייהייט־פלאץ 2), הארטמאן (מלי־נארסקא 1), דאניעלעצקי, (פיעטריקאווער 127), א. פערעלמאן (ציגעל גאס 32), צימער (וואלטשאנסקא 37), וואישיצקי (נאפיורקאווסקי 27).

היט אייערע קינדער
ארויסגעפאלען פון 3 שטאק

(א) בעת דער אפוועזנהייט פון די עלטערן, איז אויף גלובנא 28 ארויסגעפאלען פון פענסטער־פון 3־טען שטאק, דער 4־יעהריגער לעשעק מעך, וועלכער איז שטארק צעקלאפט געווארען. פאגאָ־טאָוויע האט איהם איבערגעפיהרט אין אנגע־מאריע שפיטאל.

פארפאל מיט א ראוועריסט

(א) אויף קילינסקיעגא 140, איז ארפגע־פאלען פון ראווער דער 20־יעהריגער יוזעף אנ־טאשקעוויטש און האט זיך גוט צעגזוקט. פאגא־טאוויע האט איהם ערטיילט הילף.

Dr. REICHER

פאלודניאווא 28, טעל. 101-93

ספעציאליסט

פאר מענער־שוועכע־בעהאנדלונג

סעקסועלע בעראטונגען און פסיכא־אנאליזען

נעמט אן פון 8—11 און פון 5—8 אווענד

Dr. med. P. Braun

ספעציאליסט פאר הויט און וועגערישע קראנקה.

נעהמט אן פון 8—1 און פון 4—8 אוו.

Cegielniana 4, tel. 100-57.

נאמינירט די פארזיצערס פון די וואהל-קאמיסיעס
היינט ווייטערדיגע וואהלען צו די קרייז-קאלעגיעס

נעכטען איז אין קרייז־געריכט פארגעקומען א קאנפערענץ פון די פארזיצערס פון די קרייז־קא־מיסיעס, אויף וועלכער עס זענען אדומגערעדט גע־ווארען די טעכנישע ארבייטען, וועלכע זענען פער־בונדען מיט די וואהלען.

ס'זענען אויך פערטיילט געווארען די קרייזען אויף וואהל־אבוואדען.

די פארזיצער פון די קרייז־קאמיסיעס האבען שוין נעכטען נאמינירט די פארזיצערס פון די אב־ווארווע קאמיסיעס, וועלכע האבען שוין בעקומען אויספאדערונגען גלייך צוזוטרעטען צו דער ארבייט.

אויף פרייטאג 6 א זייגער אין אווענד איז אין לאקאל פון קרייז־געריכט גערופען געווארען א פער־זאמלונג פון די נאמינירטע פארזיצערס אין די אב־וואדען, אויף דער פערזאמלונג וועלען ארומגערעדט ווערען די ווייטערדיגער טעכנישע וואהל־ארבייטען.

היינט ווייטערדיגע וואהלען אין די קרייז-וואהל - קאלעגיעס

היינט וועלען פארקומען ווייטערדיגע פערזאמ־לונגען אין דאקטוירים - פערבאנד, אדוואקאטען - קאמער, דאקטוירים־קאמער, אינזשיניערען - פער־איין און אין אלע פרויען - פערייינען, וועלכע ווע־לען וועהלען דעלעגאטען אין די קרייז־וואהל־קאלע־גיעס, צווישען די פרויען־פעראיינען וועט אויך היינט דער ציוניסטישער פרויען־פעראיין „וויזא" דעלע־גירען 2 פארשטעהערינס אין די וואהל־קאלעגיעס.

די רעיענטען בעשטעטיגען שוין אונ-טערשריפטען צו 10 גראשען

דער פרעזעס פון קרייז־געריכט האט פוגאנדער־געשיקט א קאמוניקאט צו אלע לאדזער רעיענטען, אז אין צוזאמענהאנג מיט דעם אנהויב פון דעם וואהל־פעריאד מאכט ער אויפמערקזאם אויף די ענטשפרעכענדע פונקטען אין דער וואהל־ארדינא־ציע, לויט וועלכע אלערליי וואהל־דאקומענטען זע־נען פריי פון וועלכען ס'איז אפצאהל. פארן בע־שטעטיגען אנ'אונטערשריפט אויף די בירגער־רשי־מות צו דעלעגירען פארשטעהער אין די וואהל - קאלעגיעס דארפען די רעיענטען נעהמען נאר 10 גראשען.

ווער וועלען זיין די לאדזער דעפוטאטען?

אין צוזאמענהאנג מיטן דערנעהנטערען זיך פון טערמין ווען די קרייז־וואהל־קאלעגיעס דארפען בע־שטימען קאנדידאטען אויף דעפוטאטען צום סיים, קורסירען פערשידענע קלאנגען וועגען די פערזאנען, וועלכע וועלען עווענטועל ארויסגערוקט ווערען דורך די וואהל־קאלעגיעס. ווי מיר דערוויסען זיך איז דאס אנרופען נעמען נאך פריהצייטיג, ווייל וועגען דעם איז נאך נישט גערעדט געווארען אין קיין שום גרופירונג.

נעכטען האט מען ווידער געשמועסט, אז צום סענאט שטעלען די ב. ב. ארוים פון לאדז דעם גע־נעראל הוביצקי און ראבערט גייער.

א הלואה פון צוויי מיליאן זלאטעס וועט לאדז די טעג בעקומען
אויף קאנאליזאציע און וואסער-לייטונג-ארבייטען

(א) ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, איז א דאנק די שתדלנות'ן פון דער היגער שטאט־פערוואל־טונג, אנערקענט געווארען פאר לאדז א הלואה פון 2 מיליאן זל. אויף קאנאליזאציע־ארבייטען.

צוליב דער אינטערווענץ פון שטאט־פרעזידענט אינזש. גלאזעק, אז לאדז זאל וואס ניכער בעקומען די הלואה און עס איז פערהאנען אנ'אויסזיכט, אז די 2 מיליאן זלאטעס זאלען אנקומען נאך במשך פון דער היינטיגער וואך„ ווערען שוין געמאכט אלע פארבערייטונגען, כדי צו פערברייטערן די קאנאלי־זאציע־ארבייטען.

ווי מיר דערוויסען זיך, וועלען אויסער די שוין איצט געפיהרטע ארבייטען, אויך אנגעהויבען ווערען די קאנאליזאציע - ארבייטען אויף דער זשעראמ־סקיעגא פון באנדורסקי־גאס, ביז צו דער נייראד־וואנסקי..

א חוץ דעם, וועלען געגראבען ווערען קאנאלען אויף דער טרעמבאצקי־גאס און אויף דער פאמאר־סקא, פון וויעזשבאווע, ביז צו די פלעצער, אויף וועלכע עס וועט אויפגעבויט ווערען דער נייער טורמע־בנין.

אויסער דעם וועלען זיך אנהויבען די ארבייטען ביים פערלייגען די וואסערלייטונגס - רעהרען, אזוי ארום וועט אויסקומען, אז עס וועט מוזען בעדייטענד פערגרעסערט ווערען די צאהל ארבייטער און אנגע־שטעלטע.

דאס אננעהמען פון פרישע ארבייטער, וועט פאר־קומען דורך דער פערמיטלונג פון פ. או. פ.

גרויסע הנחות ביים איינצאהלען פערלעגענע חובות וואס קומט איך קראנקען-קאסע

לויט א פעראָרדנונג פון מיניסטער פאר סאָ־ציאַלער שוץ זענען די אובעזפיעטשאַלניעס בע־פולמעכטיגט געוואָרען צו אַנולירען פערלעגענע חובות פון די געוו. קראַנקען־קאַסעס.

קודם כל וועלען אַנולירט ווערען: די פראַ־צענטער פאַר נישט צאָהלען אין דער צייט די חובות ביז דעם ערשטען יולי 1935.

פערלעגענע חובות הייסען די שולדען אויף דעם ערשטען יולי פון דעם יאהר פאַר אָבצאָה־לונגען פון די פערזיכערטע.

נאָכ'ן דורכפיהרען די אַנולירונג וועט פעסט־געשטעלט ווערען אַ סאלדא, 40 פראצ. פון חוב וועט פראָלאָנגירט ווערען ביז דעם 30 יוני 1936 יאָהר, מיט'ן בעדינג, אַז ביז דעם 15 פעברואַר 1936 וועד־לען איינגעצאָהלט ווערען די שולדען פאַר פערזי־כערונג פאַר דער צייט פון דעם ערשטען יאַנואַר 1934 ביז ענדע 1935, און אויסער דעם אָנהויבענדיג פון דעם 11־טען אַפּריל 1936. וועט מען נישט בלייבען הינטערשטעליג אין צאָהלען די לויפענדע אָבצאָהלונגען.

די סאַלדאָ, וואָס וועט פערבלייבען אין דער הויך פון 40 פראָצענט טיילט זיך אויף פיער ראַ־טעס אַ יאהר, וועלכע זענען צאָהלבאַר דעם ערשטען אָקטאָבער 1936, ערשטען אַפּריל 1937, ערשטען אָקטאָבער 1937 און ערשטען אַפּריל 1938.

די איבעריגע סאַלדאָ פון 60 פראָצ. ווערט פראָלאָנגירט מיט דעם, דאָס ביז דעם 15 יאַנואַר 1938 קאָן זי אַנולירט ווערען אונטער'ן בעדינג, אַז מען צאָהלט די לויפענדע סומעס.

אויסער די אויסגערעכענטע הנחות, וועט די בעלי־הובות, וועלכע וועלען אין דער צייט פון דעם 30־טען יוני 1936 איינצאָהלען די ראטעס אויף די פערלעגענע חובות און וועלען זיך נישט פערשולדיגען פאַר די לויפענדע אָבצאָהלונגען פאַר דער צייט פון ערשטען יאַנואַר 1934, יעדע אייר־צאָהלונג פערעכענט ווערען אַלס 2 הונדערט פראָצענט אָדער 150 פראָצענט פון דער איינצאָהלונג, אָבהענגיג פון דעם, צי זי איז געמאַכט געוואָרען ביז דעם 31־טען מערץ אָדער ביז דעם 30 יוני 1936 יאָהר. אונאָבהענגיג פון דעם קאָנען אַלע בעלי חובות בעצאָהלען די אַוועקגעשטעלטע סאַלדאָ אין דער פראָפאָרץ 1—1,25 גל.

די פעראָרדנונג איז אַריין אין קראַפט דעם טאָג, וואָס זי איז פערעפענטליכט געוואָרען.

אינסטרוקטארן-קורס פאר פייערלעשער-אינספעקטארן
האט זיך נעכטען פערענדיגט

(א) במשך פון די לעצטע 2 טעג זענען פארגעקומען די עקזאמענס פון דעם אינסטרוק־טארן־קורס פאר פייערלעשער־אינספעקטארן.

צו דעם קורס זענען אנגעקומען צוהערער פון אלע ווינקעלעך פון פוילען. מיט דעם קורס האבען אנגעפיהרט: דער נאטשעלניק פון די היגע פייערלעשער ה' יאראשעווסקי און זיין פערטרעטער ה' מיקולא.

נעכטען זענען אויף וואולטשאנסקא 111 פאר געקומען די לעצטע פראבען, בעת וועלכע עס זע־נען פונאנדערגעטיילט געווארען די דיפלאמען פאר די, וואס האבען אויסגעהאלטען די עקזאמענס.

אז קינדער שפילען זיך...

(א) האבען קינדער פעריען, אין דער שולע גייען זיי נישט – שפילט מען זיך אויף די הייף. אמאל האט מען זיך געשפילט אין „קלופע" און „פאטער פראקופניק", היינט, בעת ספארט־מאָדע, שפילט מען אין לויפעניש און אין יאגעניש און אין אזעלכע ענגליכע „ספארט"־שפילערייען.

אויף לעשנא 8 האבען קינדער זיך גע־שפילט אין יאגעניש, בעת וועלכער ס'איז אומגע־פאלען די 7־יעהריגע מאריאנא ווארשאווסקא, און האט זיך זעהר שטארק צעקלאפט.

פאגאטאוויע האט איהם ערטיילט הילף.

Doktór Z. Henrykowski

ספעציאל־ארצט פאר וועגערישע הויט־קראנקהייטען און מענער־שוועכע

וואוינט יעצט

9 טראוגוטא 9

טעל, 262-98

נעהמט אן פון 8—11 און פון 6—9 אווענד.

פאר פרויען אספעצ. ווארטע־זאל

גאסטשפילען פון ווארשאווער יונג-טעאטער

אין פילהארמאניע־זאל. נארוטאָוויטשא 20.

מארגען. מיטוואך. ד. 31 יולי, 9.15 אווענט קומט פאר די

איינציגע גרויסע הנחה־פארשטעלונג פון

„טרופע טאנענצאפ"

אינסצעניזאציע און רעזשי: ד"ר מ. וויכערט. מוזיק: א. גאָלדפאדען. כאָרעאָגראפיע: ט. ווימאצקא.

דעקאָראַציעס און קאָסטיומען: דינה מאַטוס. —— בילעטען צום פרייז פון 54 גר. ביז 2 זל.

שוין צו בעקומען אין טעקסטיל־פעראיין, אָגראָדאָווע 9, אין ארבייטער־ווינקעל", פאלגרניאוווא 20

און אין קולטור־ליגע, זאכאָדניע 68.

א שטיקעל „האנד-ארבייט" פון אנ'אינזשיניער
פאהרט איבער מיט אנ'אויטא א ראוועריסט

(א) לכבוד זונטאג האט דער היגער אינזשינער הענריק פאבריקאנט, איינגעשפאנט זיין נייעם אוי־טא, פערבעטען עטליכע דאמען פון „שעהנעם גע־שלעכטס" (מן הסתם איז ער איצט, ווי אלע יו־דען א שטרויענער אלמן) און האט זיך געלאזט מיט זיי אויף אנ'אויספלוג, „וויטשעטשקע" (נישט ווי־זשימאטשקע) בלע"ז און איז אזוי ווייט פערפאהרען ביז ער איז מיט'ן גאנצען אימפעט, מעשה אינזשי־ניער ארויפגעפאהרען אויפ'ן ראוועריסט, דעם אר־בייטער יוזעף קוואפיש פון זדרונסקע־וואליע און האט איהם גאנץ שטארק צושעדיגט.

פאבריקאנט האט דעם איבערגעפאהרענעם אויף זיין אויטא איבערגעפיהרט אין שפיטאל קיין שע־ראדז, וואו די פאליציי האט געגען איהם צונויפגע־שטעלט א פראטאקאל.

ענטלאפענער באנדיט
בעפאלט הינטערוועגנס א פרוי און פאלט אריין אין די הענד פון פאליציי

(א) אונטער שעראדז איז אנ'אומבעקאנטער פארשוין בעפאלען דער פערבייגעהענדער סטעפאניע מיקאלייטשיק און האט פון איהר פערלאנגט געלד, און ווען זי האט איהם אפגעזאגט, האט ער זיך אויף איהר געווארפען און געוואלט בעהמען מיט כוח.

בנתיים איז אנגעקומען איינער אויף א ראַ־ווער און דער אנפאלער איז ענטלאפען, איבערלא־זענדיג ביי דער מיקאלייטשיק זיין היטעל און א שטיק פון העמד, וועלכעס די מיקאלייטשיק האט איהם אויסגעריסען, בעת זי האט זיך מיט איהם געשלאגען.

אויפ'ן סמך פון די דאזיגע סמנים, האט פאלי־ציי ארעסטירט דעם ענטלאפענעם באנדיט פון דער פלעשעווער טורמע, דעם 24־יעהריגען מיע־טשיסלאוו קעלביג.

אז דער „פיהרער" איז אָפּגעפיהרט געוואָרען אין יושב בסתר,

דרעהען זיך די „פערפיהרטע" אַרום ווי צעפיהרט.

אַט אַזוי זעהען אויס די לאָדזער — נאַצים

(א) זייט אַ לענגערע צייט קומען שוין פאָר רייבונגען אין דער היגער „נאַצי" גרופּע אין דער שפּיץ פון וועלכער עס שטעהט דער „פיהרער" וולאַדיסלאַוו אברענבסקי. די רייבונגען קומען טאַקע פאָר מיט דעם סאַמע „פיהרער" אַליין, ווען די מיטגלידער האָבען שוין עטליכע מאָל אַנגעבראַכען די פיינער און אפילו איהם פערקלאָגט פאַר צו אייגענען געזעלשאַפטליכע געלדער, פאַר בעדינגען זיך מיט טעראָר און נאָך אַזעלכע שעהנע מעשים.

בראש פון דער אָפּאָזיציע געגען אברענבסקי'ן, שטעהט דער וויצע־קאָמענדאַנט פון די נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטען לאוס, וועלכער האָט „מורד במלכות" געווען אָן דעם „פיהרער" און האָבענדיג אונטער זיך אַ גרעסערע גרופּע אַנהענגער, האָט ער ערקלערט, אַז ער האָט שוין אוואַנסירט און געוואָרען סאַמע קאָמענדאַנט אַליין..

און אַזוי האָבען זיך די ביידע „גרויסמעכטע" געריבען און געריסען פאַר די קעפּ. געגאַנגען איז עס זיי הויפּטזעכליך אין נאָמען „נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטישע פּאַרטיי" און אין דער אָפּצייכנונג פון האַקענקרייץ. געזוגט, לעת עתה האָט דער אמת'ער „פיהרער" אברענבסקי, וועלכער איז מיט זעהר אַ נישט־אָנזעהעוודיגער גרופּע געבליבען סיי ביים נאָמען און סיי ביים האַקען־קרייץ.

דער „קאָמענדאַנט" לאוס איז אָבער אויך נישט קיין יתום־קטן, האָט ער מיט זיין גרופּע געגרינדעט אַ פרישע פּאַרטיי אונטערן נאָמען: „פּוילישע, נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטישע פּאַרטיי פון שטאָט און דאָרף".

און אַז עס זענען שוין געווען צוויי פּאַרטייען, איז דאָך שוין ממילא געווען ווער מיט וועמען ס'זאָל זיך שלאָגען — האָט מען זיך טאַקי געשלאָגען און געריסען פאַר די קעפּ.

דער פיהרער אברענבסקי, וועלענדיג „אָפּשלאָגען" מיטגלידער פון לאוס'עס גרופּע, פלעגט ער איינצוואָרדנען סעודה'לעך אין פערשידענע קנייפּעס אויף באַלוט און מתוך חדוה, צווישען איין גלעזעל און צווייטען, האָט ער זיינע מיטגלידער אונטערגערוקט דעקלאַראַציעס אונטערצושרייבען און האָט אויף אַזאַ אופן „ווערבירט" מיטגלידער פאַר זיין פּאַרטיי... לאוס ווידער, האָט איהם געפּרובט שטערען זיין „ווערבירונגס"־אַרבייט.

איז פון אַ וואָרט צו אַ וואָרט געקומען פון געשלעג צו געשלעג און אַז מען שלאָגט זיך אין באַלוט, הערט מען עס וויט, מען קומט זיך צוזאַמענצולויפען און בעטייליגט זיך מיט „ראַט און טאַט" און עס איז „ליהודים", אויב ס'געהט נאָר נישט אוים צו יודענ'ס קעפּ...

איינמאָל בשעת אַזאַ „אידעאיש" אוואַנטורעלע, איז אַרעסטירט געוואָרען דער סאַמעדראָדנער „פיהרער" אברענבסקי און איז אָפּגעפיהרט געוואָרען אין יושב בסתר. דער פיהרער ווערט אויסער פאַר זיינע אוואַנטורעס צוגעצויגען ווערען צו פאַראַנטוואָרטליכקייט נאָך פאַר אַ גאַנצע רייהע אַנדערע מעשים־טובים. דערווייל, ביז וואָס, ביז ווען, זענען נעביך די היגע „נאַצים" כצאן בלא רועה, דרעהען זיך אַרום אָהן אַ שטאָך אַרבייט און אָהן אַ טראָפּ משקה, אַזוי, אַז עס גאָר פע און שטאַרק פּאַסקודנע.

אבי מ'קלאָגט זיך אויף דער שלעכטער צייט

אַ פיליע פון מאַנטאַ=קאַרלאַ אין לאָדז

דאָס קרינגעל גייט אַזוי לאַנג צום וואַסער, ביז דאָס אויער רייסט זיך אָפּ

(א) מיט אַ געוויסער צייט צוריק האָט פּאָליציי בעקומען אַ פערטרויליכע ידיעה, אַז אין לאָדז עגזיסטירט אַזאַ מיט מאָנטאָקאַרלאָ־געשעפטעל — אַ גוט אָרגאַניזירטע רולעטקע מיט אַלע פּיטשעווקעס, ווי אין צאָפּאָט, להבדיל.

ביים ענטדעקען דאָס געשעפטעל, האָט פּאָליציי אָנגעטראָפען אויף גרויסע שוועריגקייטען, ווייל די רולעטקע האָט נישט געהאַט קיין שטענדיגען, אַזוי צו זאָגען, „זיצאָרט", נאָר האָט נעביך געליטען גלות, איבערטראָגענדיג זיך יעדעס מאָל אויף אַנ'אַנדער אָרט.

דעם 13 מערץ ה.י. האָט פּאָליציי בעקומען אַ ידיעה, אַז מאָנטאַ־קאַרלאָ האָט היינט איהר „פיליע" אויף גדאַנסקאַ 35 אין דער וואוינונג פון אַ געוויסען וואָלף שמולעוויטש.

פּאָליציי האָט אַרומגערינגעלט דאָס הויז, און גלאָכדעם ווי זי האָט אָנגעקלאַפּט און מען האָט איהר נישט געעפענט, האָט זי אויפגעבראָכען די טיר און געפונען דאָס אמת'ע גדאַכטע: די רולעטקע איז געלעגען בעהאַלטען אין שאַנק, אין קלאָזעט האָט מען געפונען 15 הונדערטעס, בעהאַלטענע און ביי די 18 מענשען, וועלכע האָבען זיך „צופעליג" געפונען צו גאַסט ביי שמולעוויטש'ן, האָט מען געפונען 30.000 זלאָטעס.

אַלע פערהאַלטענע זענען אויסגעהערט געוואָרען אין אויספאָרשונגס־אַמט און די רעזולטאַטען פון דער אויספאָרשונג זענען געווען די, אַז שמולאָוויטשעס וואוינונג האָט געהאַט ספּעציעלע בעהעלטענישען אין דער וואַנד און פון יעדען שפּילער האָט שמולעוויטש בעקומען 40 גילדען „ענטרע". ווייטער האָט די אויספאָרשונג פעסטגעשטעלט, אַז די איינהאַבער פון דער רולעטקע: אָזשעכאָווסקי, לאַכמאַן, פשעדבאַרסקי, און אַלעיניטשאַק האָבען געהאַט נאָך לאָקאַלען: אויף זשווירקע־גאַס 4 ביי אַ געוויסער חנה קאָרנגאָלד און אויף וואולטשאַנסקאַ 222 ביי אַ געוויסען מרדכי שולמאַן.

אַלע זענען בשעתו צוגעצויגען געוואָרען צו פאַראַנטוואָרטליכקייט און אַלע האָבען זיי, בשעתו בעקומען ענטשפּרעכענדע פּסקים.

נישט צופרידען פון זייער פּסק־דין, האָבען אַלע געמאַכט אַפּעלאַציעס און נעכטען האָט דאָס קרייז־געריכט, אַלס אַפּעלאַציע־אינסטאַנץ, פּערמשפּט: אָזשעכאָווסקי'ן אויף 3 חדשים אַרעסט און 1000 זלאָטעס שטראָף; לאַכמאַנען, קראַכמאַלניק'ן, פשעדבאָרסקי'ן און אַלעיניטשאַק'ן — צו 2 חדשים אַרעסט און 3.000 זל. שטראָף, שמולאָוויטש'ן און באָרנשטיינען — צו 2 וואָכען אַרעסט און 500 זל. שטראָף, קאָרנגאַלד און שולמאַן זענען בעפרייט געוואָרען.

אינדיווידועלע רייזעס
נאָך פּאַלעסטינאַ
מיט דער שיף „Polonia" יעדע 2 וואָכען געגען קויטיע 1800 זל.
— ערלעדיגט —
Wagons-Lits Cook
פּיעטריקאָווער 64.
טראַמוואַי־בילעטען צום פּרייז פון 22,50.

עלעקטרישע בעלייכטונג פאַר לאָדזער גאַסען?

(א) ווי מיר דערוויסען זיך, וועלען היי־יאָהר, אַ דאַנק די השתדלות פון דער שטאָט־פערוואַלטונג אַ גאַנצע רייהע גאַסען, סיי אין צענטרום, סיי אויף די פּעריפעריעס בעקומען עלעקטרישע בעלייכטונג.

אַ חוץ די 15 גאַסען, וועלכע זענען ביז איצט פערבונדען געוואָרען מיט דער עלעקטרישער נעץ, וועט ביז הערבסט ה"י דאָסזעלבע געשעהן אויך מיט נאָך אַנדערע 27 גאַסען.

עס בלייבט אין דער משפּחה

פערשידענאַרטיגע נעשלעגערייען

(א) אויף „נאַפּיורקאָווסקיעגאָ 25 איז אויסגעבראָכען אַ שטיקעל משפּחה־סכסוך. בעת וועלכער עס איז פערוואונדעט געוואָרען מיט אַ שאַרפער כלי אין קאָפּ און אין ברוסט די 60־יעהריגע אַנאַ נאָוואַצקאַ. הילף האָט איהר ערטיילט די פּאָגאָטאָוויע.

* * *

בעת אַנ'אַנדער געשלעג, שוין נישט צווישען משפּחה, נאָר גלאַט אַזוי זיך, אויף דער ווילאַנאָווסקע 26 איז פערוואונדעט געוואָרען אין קאָפּ מיט אַ טעמפּער כלי די 43־יעהריגע יוזעפאַ דזשענטשאָראָווסקאַ. אויך איהר האָט פּאָגאָטאָוויע ערטיילט הילף.

אַזאַ סאָרט „לונאַטיקער"

קריכען אויף דעכער און בעהאַלטען גע'גנב'עטע סחורות

(א) דער וועכטער פון באַבאַד'ס פאַבריק פון סקזשיוואַנאַ 3 האָט בעמערקט, אַז אין דעם פאַבריקס־מאַגאַזין הערשט אַ שטאַרקע אונאָרדנונג דערביי האָט ער פעסטגעשטעלט, אַז אין דעם מאַגאַזין האָבען זיך אַריינבעקומען גנבים, וועלכע האָבען דעם מאַגאַזין גאַנץ ליידיש „אַרומגענומען".

דער וועכטער האָט תיכף אַלאַרמירט די פּאָליציי, וועלכע נאָכגעהענדיג די שפּורען פון די גנבים, האָט זי געפינען אויף אַ דאַך פון אַ שכנות'דיגען הויז אַנ'אוצר פון בעהאַלטענע. גע'גנב'עטע סחורות, וועלכען די גנבים האָבען, אַפּנים. אין איילעניש איבערגעלאָזט.

מיט דעם ענין פערנעהמט זיך דער אויספאָרשונגס־אַמט.

Dr.
Wołkowyski
האָט זיך איבערגעצויגען אויף
ציגעל=גאַס 11, טעל. 238-02
נעמהט אָן אין הויט־ און ווענערישע
קראַנקהייטען, מענער־שוועכע
פון 8–11 בייטאָג און פון 4–9 אָוונער

ר. איזראַעל

משומדים

סענסאַצ. שפּאַנענדער ראָמאַן פון היינטיגען יודישען לעבען

(8)

איצט ווען מאַריאַן איז שוין געווען פולשטענדיג רוהיג, ווען ער האָט זיך שוין געפיהלט רוהיג בנוגע זיין אייגענער פּערזאָן, האָט ער זיך ווידער דערמאָנט אָן סאַבאַן, ער האָט מעהר פון איהר קיין שום בריף נישט בעקומען. זי האָט נישט געהאַלטען דעם צוזאָג, אַז זי וועט איהם שיקען נאָך אַ בריף מיט דער אַדרעס וואו זי געפינט זיך, און דאָס האָט מאַריאַן געהאַלטען פאַר אַ שלעכטען סימן, ער איז געווען זיכער, אַז מיט סאַבאַן איז עפּיס נישט אין אָרדנונג, אַז זי געפינט זיך דאָרט אין לאָנדאָן אין אַ לאַגע, פון וועלכען זי האָט נישט קיין אויסוועג, ער האָט פערשטאַנען, אַז זי האָט אפילו נישט די מעגליכקייט צו איהם צו שרייבען, זיין גאַנץ וועזען איז געווען פערנומען נאָר מיט איין געדאַנק — מיט סאַבאַן, זיין גאַנצער חושׁ איז געווען פערנומען דערמיט, אַז ער מוז פאָהרען קיין לאָנדאָן אויפזוכען סאַבאַן, פערשטעהט זיך, אַז מאַריאַן האָט וועגען דעם קיינעם נישט דערצעהלט און אפילו נישט געגעבען צו וויסען, אַז ער האָט בדעה אַוועקצופאָהרען קיין לאָנדאָן.

מיט'ן מאָמענט ווען ער האָט שוין געהאַט ביי זיך פעסט בעשלאָסען אַוועקצופאָהרען קיין לאָנדאָן און אויפצוזוכען סאַבאַן איז ער געוואָרען רוהיגער און פרעהליכער, זיין הומאָר האָט זיך פערבעסערט און האַנקאַ האָט געהאָפט, אַז מאַריאַן האָט טאַקע פערגעסען וועגען אַלץ וואָס ס'איז געווען און ס'וועט זיך ביי זיי אָנהויבען דאָס גליקליכע לעבען אַזוי ווי ס'איז אַמאָל געווען, מאַריאַן האָט זיין גאַנצע פרייע צייט פערברענגט אין שטוב ביי האַנקאַן און דעם קינד, ער האָט זיך געשפּילט דערמיט און אויך צו האַנקאַן זיך גאַנץ אַנדערש בעצויגען און ווען העניריק איז אַמאָל געקומען צו זיי אין שטוב, האָט האַנקאַ צו איהם געזאָגט.

— איהר ווייסט העניריק, איך האָב בעקומען די האָפענונג צוריקצוגעווינען מיין מאַן, איך רעכען, אַז אַלץ וואָס איז פאָרגעקומען געהער שוין צו דער פערגאַנגענהייט. לויט דעם ווי מאַריאַן פיהרט זיך איצט זעה איך, אַז ער איז צוריקגעקומען צו דעם אָרט, פון וועלכען ער איז אַוועקגעגאַנגען...

— פערשטעהט זיך, האָט העניריק אַ צופרידענער געזאָגט, ס'טרעפען אַזעלכע זאַכען וועלכע זענען נאָר פאַראיבערגעהענד. דער מענש אַליין זעהט איין, אַז ער האָט געטון אַ נאַרישקייט און דאַן בעמיהט ער זיך אַליין זיין פעהלער אויסצובעסערען, ווער שמועסט נאָך ווי ס'איז איצט געווען דער פאַל, נאָך אַזעלכע איבערלעבענישען פון מאַריאַנען....

— איך שטעל זיך פאָר, אַז ער האָט געמוזט מוראדיג ליידען, האָט האַנקאַ געזאָגט מיט טרערען אין די אויגען, אָבער איך בעמיה זיך מיט איין וואָרט אפילו נישט צו דערמאָהנען וועגען דעם וואָס ס'איז פאָרגעקומען.

— איהר טוט זעהר גוט, האַנקאַ, אַנדערש טאָרט איהר נישט האַנדלען...

העניריק איז באמת געווען צופרידען דערפון וואָס מאַריאַן איז צוריק געוואָרען אַ גוטער מאַן און אַ טרייער פאָטער, אָבער גלייכצייטיג האָט ער דערפיהלט עפּיס אַנ'אינערליכע פוסטקייט, עפּיס ווי אימיצער וואָלט איהם פלוצלונג צוגענומען אַ טייערע זאַך צו וועלכער ער איז געווען שטאַרק צוגעוואוינט, אין דער צייט ווען האַנקאַ איז געבליבען איינזאַם נאָך דעם ווי מאַריאַן האָט זי פערלאָזען, האָט העניריק געפיהלט פאַר זיין חוב צו העלפען און צו טרייסטען דער עלענדער און אומגליקליכער פרוי, ס'איז נישט אַוועק קיין טאָג, אַז העניריק זאָל נישט קומען צו האַנקאַן און זיצען ביי איהר לאַנגע שעה'ן, ס'האָט געטראָפען מעהר ווי איינמאָל, אַז אין פערלויף פון די דאָזיגע לאַנגע שעהן, האָבען זיך צווישען זיך קיין איין וואָרט נישט אַרויסגערעדט, דאָך האָט זיך דערמאָלס האַנקאַ נישט געפיהלט אַזוי איינזאַם און אויך העניריק, איז געווען צופרידען, וויסענדיג, אַז מיט זיין בלויזער אָנוועזענהייט האָט ער געבערענגט האַנקאַן אַ שטיקעל טרייסט.

איצט האָט העניריק געפיהלט, אַז זיינע וויזיטען ביי מאַריאַנען און האַנקאַן ווערען איבעריג און אפשר זענען זיי אַ לאַסט פאַר דעם „נייעם" פאַר־פאָלק. ער האָט זיך בעמיהט וואָס ווייניגער צו זיי צו קומען און דאָס האָט העניריקען געפעהלט, פון דאַנען איז געקומען די פוסטקייט, וועלכער ער האָט פלוצלונג דערפיהלט, דאָס געפיהל ווייגט צו האַנקאַן איז נישט איבערגעשטיגען די גרעניץ פון פריינדשאַפט, אָבער די פריינדשאַפט איז געוואָרען אַלץ שטאַרקער און צוזאַמען מיט'ן בעוואוסטזיין, אַז מאַריאַן איז פאַר האַנקאַן שוין פערלוירען אויף אייביג האָט די פריינדשאַפט פון העניריק'ן צו האַנקאַן בעקומען אַנ'אַנדערען זין, העניריק האָט מיט האַנקאַן וועגען דעם נישט גערעדט און אפילו איהר נישט געגעבען צו פערשטעהן, אַז ביי איהם גריבעלט אַזאַ געדאַנק, פערקעהרט — מיט די שטאַרקע בעמיהונגען, וועלכע ער האָט געמאַכט, כדי צו בעוועגען מאַריאַנען, אַז ער זאָל זיך אומקעהרען צו זיין פרוי, האָט ער איהר בעוויזען, אַז ער האָט קיין שום פערזענליכען אינטערעס נישט צו דעם גאַנצען ענין און טוט עס נאָר צוליב דער שטאַרקער פריינדשאַפט, וועלכע האָט געבונדען מאַריאַנען מיט איהם.

ערשט איצט האָט העניריק דערפיהלט, אַז מיט'ן צוריקקומען פון מאַריאַנען איז איהם געשעהען עפּיס אַנ'עוולה וועלכע ער איז נישט זיך אפילו נישט געקענט אויסטייטשען...

מאַריאַן האָט אין זיין כאַראַקטער געהערט צו די לייכטזיניגע מענשען, וועלכע האָבען ליב געהאַט יעדען ענין צו שטעלען אָפען און קלאָהר, אָהן ליגענס און הינטער־כוונות, איצט אָבער איז שוין געווען אַנדערש, מאַריאַן האָט קיינעם נישט דערצעהלט, אַז ער גרייט זיך אַוועקצופאָהרען קיין לאָנדאָן, נאָך מעהר האָט ער בעהאַלטען פאַר אַלע דעם ציל פון זיין רייזע, ער האָט געמאַכט שטילערהייט אַלע הכנות צו דער דאָזיגער רייזע און ווען ער האָט שוין געהאַט אַלץ פערטיג, האָט ער זיך פלוצלונג געוואָנדען צו האַנקאַן.

— ווייסט האַנקאַ, אַז איינגיכען וועל איך מוזען אַוועקפאָהרען אויף אַ לענגערע צייט קיין לאָנדאָן, איך האָב דאָרט צו ערלעדיגען אַ וויכטיגען געשעפטליכען ענין.

האַנקאַ איז קיינמאָל נישט געווען בעוואוינט אין איהר מאַנ'ס געשעפטען און ביי איהר איז דאָס אויסגעקומען נאַטירליך.

— ווען פאָהרסט דו? האָט האַנקאַ געפרעגט.

— איך ווייס נאָך נישט גענוי. אָבער יעדענפאַלס וועט עס מעהר נישט דויערען ווי עטליכע טעג.

דאָס אַוועקפאָהרען פון מאַריאַנען אין איצטיגען מאָמענט אויף אַ לענגערע צייט איז פאַר האַנקאַן געווען שמערצליך, איהר צושטערט פאַמיליען־לעבען איז נאָך נישט אינגאַנצען געווען אַראָפּגעגאַנגען אויפ'ן נאָרמאַלען וועג דאָס האָט ערשט אָנגעהויבען צו געשעהן, גאַנץ לאַנגזאַם, בהדרגה, איינציגווייז, זי האָט נאָך נישט גענאָסען פון פולשטענדיגען גליק אַזוי ווי אַמאָל, אָבער אַקעגענשטעלען זיך דעם ווילען פון מאַריאַנען האָט זי אויך נישט געוואָלט, דערצו האָט זי די איצטיגע רייזע פון מאַריאַנען געהאַלטען פאַר פולשטענדיג נאַטירליך און ס'וואָלט נישט געהאַט קיין שום זין ווען זי זאָל פּרובען איהם אָפּצורעדען דערפון.

(פאָרטזעצונג קומט)

נ"ע מנחם מענדל שטערן

נעכטן איז געשטארבן אין עלטער פון 67 יאהר איינער פון די אנגעזעהענע לאדזשער בירגער געוועזענער לאנג יעריגער סוחר נ"ע מנחם מענדל שטערן.

דער נפטר האט זיך אויסגעצייכענט מיט זיינע גוטע מדות געשטאמט פון גרויסן יחוס. זיין טויט האט ארויסגערופן גרויס טרויער צווישן די ברייטע קרייזן ווי דער נפטר איז געווען באקאנט. ת.נ.צ.ב.ה.

די לוויה פון א יודישן קאמבאטאנט

זונטאג איז פארגעקומען פון ראדאגאשטשער שפיטאל די לויה פון יודישן קאמבאטאנט אזריעל קליינבוים ז"ל. אין דער לויה האבן זיך בעטייליגט אלע מיטגלידער פון יודישן קאמבאטאנטן-פערבאנד, א קאמפאניע פון 75 מונדורירטע מיטגלידער אויך אונמונדורירטע מיטגלידער האבן זיך בעטייליגט אין דער לויה. עס איז אויך אנוועזנד געווען דער פרעזעס פון לאדזשער קרייז אינזש. ליכטענשטיין, און פון דער פערוואלטונג ד"ר הילארי גליקסמאן, ש. וואלדמאן, מ. ראזענבערג און ח. זילבערבערג.

גלייך נאך דער טהרה האט ד"ר גליקסמאן מספוד געווען דעם מת. אויך ביים אפענעם קבר האט איהם געזעגנט אין נאמען פון אלע מיטגלידער יחיאל זילבערבערג און ח. ד. שליפקאוויטש האט געמאכט א „אל מלא רחמים".

אלגעמיינער לעגיאניסטען-צוזאמענפאהר

דעם 5-טען אויגוסט גייט אפ א ספעציעלער צוג קיין קראקע

(א) אין צוזאמענהאנג מיט דעם 13-טען אלגעמיינעם לעגיאניסטען - צוזאמענפאהר, וואס וועט הייאהר פארקומען אין קראקע, ווערען אין היגע מאסגעבענדע קרייזען שוין געמאכט די נויטיגע הכנות צום דאזיגען צוזאמענפאהר.

ווי מיר דערוויסען זיך, וועלען ארגאניזירט ווערען ספעציעלע אויספלוגען קיין קראקע, וועלכע וועלען אפפאהרען פון לאדז מיט נארמאלע צוגען. דערביי וועט דעם 5-טען אויוסט ה. י. געלאזט ווערען א ספעציעלער צוג, וועלכער וועט אפגעהען פון דעם פאבריקס-באהן-הויף 5 מינוט פאר 12 ביינאכט.

דער ספעציעלער צוג וועט צוריקקומען פון קראקע דעם 6-טען, ער וועט ארויספאהרען 9 אוונט.

תיקון טעות

אין אונזער נעכטיגען בעריכט פון די וואהלען צום ציוניסטישען קאנגרעס אין לאדז איז אריינגעפאלען א פערדריסליכער טעות. די ליסטע נומער 3 פון מזרחי און תורה ועבודה האט בעקומען 1215 שטימען און נישט ווי ביי אונז איז געווען אנגעגעבען 917 שטימען.

אונטערגעווארפענע קינדער

(א) אין דער אפטיילונג פון געזעלשאפטליכער אויפזיכט ביים היגען מאגיסטראט אויף זאוואדזקא 11, האט א מוטער „פערגעסען" איהר עופה'לע, א מיידעלע פון 2 חדשים.

דאס קינד איז איבערגעשיקט געווארען אין שטאטישען פינדעל-הויז און די מוטער ווערט געזוכט.

* * *

אזא עהנליך „שטיקעל" האט די 29-יעהריגע וולאדיסלאווא סטעמפניאק געוואלט מכען מיט איהר קינד אויף זשגאווסקע 46. דאס האט אבער בעצייטענס בעמערקט דער הויז-וועכטער און ער האט איהר איבערגעגעבען צו דער פאליציי.

פארפאל ביי דער ארבייט

(א) אין עטינגאנ'ס פאבריק אויף דאוובארסקיעגא איז מיטגעריסען געווארען פון טראנסמיסיע פאס דער ארבייטער טאמאש קאלאס פון פראנצישקאנער 91.

א שווער-פערוואונדעטער איז דער ארבייטער אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל פון דער „אוּבעזפיעטשאלניע"

בעגנבעט א וואוינונג

(א) אין דער וואוינונג פון הערש משה בארנשטיין אויף דרעוונאווסקע 6 האבען זיך אריינבעקומען גנבים און האבען צוגעגנבעט ציהרונג און אנדערע ווערט-זאכען אויף 5 טויזענד זלאטעס. פאליציי זוכט די גנבים.

דארפס-שרפות

(א) אין דארף וויטאווא, קאלער פאוויאט, איז אויסגעבראכען א שרפה אין דער ווירטשאפט פון וולאדיסלאווא שוויענטשיצקא. פון דער שרפה איז פערברענט געווארען דאס הויז און אלע ווירטשאפטס-מכשירים. דער שאדען בעטרעפט ארום 2 טויזענד זלאטעס.

* * *

אין מכאווא, קאלער פאוויאט איז אויסגעבראכען א שרפה ביי יאקוב כאבאשינסקי, ביי וועלכען עס איז פערברענט געווארען די שייערען און אקערבוי מכשירים. די שאדענס בעטרעפען ארום 15 הונדערט זלאטעס.

פון צענטראלען האנדווערקער-פערבאנד

(פילסודסקיעגא 69)

פון וועש-נעהער כאלופניקעס סעקציע

דינסטאג דעם 23 ד. ח. איז אין לאקאל פון צענטראלען יודישען האנדווערקער - פערבאנד פארגעקומען א מיטגלידער פערזאמלונג פון דער וועש-נייער כאלופניקעס סעקציע ביי דער צענטראלע

די פערזאמלונג עפענט דער פארזיצער ה' זיליבאווסקי, וועלכער גיט אפ א בעריכט פון דער טעטיגקייט פון דער סעקציע.

ווי עס ווייזט זיך ארויס, האט זיך דורך דער קורצער צייט פון זיין עקסיסטענץ פון דער סעקציע זיך שוין רעגיסטרירט ביז 100 נייע מיטגלידער.

ה. בלאנקאווסקי גיט איבער א איבערבליק איבער דער טעטיגקייט און ווייזט אן אויף דער שעדליכקייט פון דע ראפאטיע פון א טייל וועש-נייער, וועלכע לאזען זיך נאך בעאיינפלוסען פון די פריהערדיגע זייערע „מנהיגים" און פאדערט אויף די אלע צוצוטרעטען צו דער מיטארבייט פון דער פערוואלטונג און זעהען צו דערפיהרען דאס פאך צו א געהעריגער הויך. ער בעמערקט, אז דאס שטארקען די סעקציע וועט מיט זיך ברענגען, אז דאס פאך וואס האט זיך ביז איצט געפינען אין א זעהר טרויעריגען מצב, וועט זיך פערבעסערן, עס וועלען בעזייטיגט ווערען די שטרייטען און רעגולירט ווערען די לוינען.

דער רעפערענט ווייזט אויך אן אויף אריה פאקטען פון פערשפילטע שטרייק-אקציעס, וואס זענען געשעהן צוליב דער שוואכער ארגאניזאציאנעלע ארבייט פון די ביז-איצטיגע ליטונג און א דאנק די איצטיגע פערוואלטונג וועלען די אלע ענינים אויסגעבעסערט ווערען.

דער פארזיצער אנאליזירט די שוין געטוענע ארבייט לטובת די וועש-נייער ווי צ. ב. דער אפמאך מיט די סוחרים א. א. און ווייזט אן, אז די ארבייט האט שוין געגעבען די געהעריגע פרוכטען.

אזוי ווי נישט אלע מיטגלידער איז בעקאנט דער אפמאך מיט די סוחרים, ווערט נאכאמאל פארגעלייענט דער פראטאקאל פון אפמאך, וועלכער לויטעט: 1) ארבייט בעקומען נאר די וועש-נייער, וואס געהערען אלס מיטגלידער אין דער וועש-נייער כאלופניקעס סעקציע ביים צענטראלען יודישען האנדווערקער-פערבאנד. 2) די וועש-נייער וועיטער פערפליכטען זיך נישט אנצונעהמען קיין ארבייט פון די סוחרים, וואס זענען נישט קיין מיטגלידער אין סוחרים-פעראיין.

דער געגענזייטיגער אפמאך איז מיט אייניג־[illegible] הייט אנגענומען געווארען דורך ביידע צדדים.

דער אפמאך וועט זיין דער גורם צו רעגולירען [illegible]

ווייל אלע שטרייטען זאלען לויט'ן אפמאך בעטראכט ווערען דורך א ארביטראזש - קאמיסיע פון ביידע צדדים, וואס וועט אויסמיידען נישט-אנגענעהמע קאנפליקטען.

נאכ'ן אויסהערען די רעפעראטען, האט זיך ענטוויקעלט א דיסקוסיע, אין וועלכער עס האט אנטייל גענומען א גרויסער טייל מיטגלידער. די פערזאמלונג בעשליסט צו נעמען די בעריכטען צו קענטניש און אויסצודריקען די פערוואלטונג אנערקענונג פאר זייער ארבייט לטובת דעם פאך.

עס ווערט אויך בעשלאסען צו פערלענגערן די רעגיסטראציע פון די מיטגלידער ביז'ן 6-טען שיערפיען ה. י. און דערמיט ערמעגליכען די אלע פון דעם פאך צו קענען אריינקומען אין די רייהען פון דער סעקציע.

דערביי ווערט בעמערקט, אז דער אויבענדערמאנטער טערמין איז א ענטגילטיגער און די וועש-נייער, וואס וועלען זיך ביז דעמאלס נישט רעגיסטרירען, וועלען שפעטער נישט אנגענומען ווערען און דערמיט פערלירען די מעגליכקייט צו בעקומען ארבייט.

פון מאלער-צעך

אין מאלער-צעך ביים צענטראלען יודישען האנדווערקער - פערבאנד קומט לעצטענס בסדר פאר קאנפערענצען פון די יודישע און קריסטליכע מאלער-מייסטער וועגען דער מאלער-ארבייטער שטרייק.

די קאנפערענצען האבען נאך ליידער ביז איצט קיין ממשותדיגעס נישט געגעבען, דערפאר, ווייל די ארבייטער האבען ארויסגעשטעלט אזעלכע פאדערונגען, וואס זענען ביי דער איצטיגער שווערער לאגע אין מאלער-פאך אונמעגליך נאכצוגעבען.

צוליב די טעמים שטעהט די פראגע פון ליקווידירען דעם שטרייק דערווייל אויף א טויטען פונקט.

ביז'ן 1. אויגוסט דארפען שוין אלע האבען

די צאהלונגס-נאקאזען אויף הכנסה-שטייער

די שטייער-אמטען פערענדיגען שוין די הכנות ביים שאצען דעם הכנסה-שטייער.

די איצטיגע שאצונג פון הכנסה-שטייער איז די ערשטע וואס קומט פאר אויפן סמך פון דעם נייעם שטייער-ארדינאציע.

אין די נאהענטסטע טעג וועלען די שטייער-אמטען שוין אנהויבען ארויסצושיקען די צאהלונגס נאקאזען.

ביזן 1. אויגוסט דארפען אלע סוחרים שוין האבען די צאהלונגס-אויפפאדערונגען.

ווי מען אינפארמירט אונז איז די היי-יעהריגע שאצונג פון הכנסה-שטייער גאנץ גרויס און פאר פיל סוחרים גרעסער ווי פאראיאהרען.

זאל פילהארמאניע

נארוטאוויטשא 20, טעל. 213-84

יונג-טעאטער

קינסטל. אנפיהרונג: ד"ר מיכאל בראנדט.

הייגט, דינסטאג, 9 אוונט

טרופע טאנצאפ

בילעטען צו בעקומען אין קולטור-ליגע און ביי דער קאסע פון פילהארמאניע

דאס דארף מאדערניזירט זיך

מען טאנצט און מען ממית'ט זיך צום טויט

(א דאס דארף מאדערניזירט זיך, עס נעהמט ביסלעכווייז און בהדרגה אן אלע פארמען מנהגים און שמאטישע טראדיציעס.

אזוי אין שטאט א פערוויילונג, טראכטען זיך די דארפישע: „אויך אונזערע נשמות זענען נישט פון „קלאטשע" און מאכען זיך אויך א „פערוויילעכץ".

טאנצען אין דער שטאט מיידלעך, זאגען די דארפישע: „אויך אונזערע פיס זענען נישט בעשאפען אויף בלויז אנצוטרעטען די קאפוסטע אין פאס" און האפסלען אויך.

שלאגט מען, שטעכט מען, שיסט מען זיך אין דער שטאט, פילאזאפירען די דארפישע: „ראז קאזשיע שמיערטש" און מען קיילט זיך מיט קלאניצעס, ווידלעס, און צעפעס אין אויער אוועק...

די פאראבקעס פון מלאדאיעווא (קאלאר קרייז) האבען זיך געמאכט א פערוויילעכץ, אויף דער פערוויילעכץ האט מען געהאפסעלט, און נאך דעם האפסלען האט מען זיך געשלאגען און פון דעם שלאגען איז דער'הר'געט געווארען דער 41-יעהריגער וולאדיסלאוו ראיעק.

דאס איז די מעשה בקצור, באריכות און בפרטיות, וועט זי ערשט ווערען, ווען עס וועט פארקומען דער משפט איבער די דריי טויטשלעגער. וועלכע פאליציי האט, אין רעזולטאט פון דער אדורכגעפיהרטע אויספארשונג, ארעסטירט.

א מעשה מיט א פערזיכערונג

דער אגענט זאגט זיינ'ס און די געזעלשאפט טענה'ט איהר'ס

(א) שלמה לעסלאן האט א געוועלבעל אויף גדאנסקא 27 פון ים-רויהר, פון וועלכע מען מאכט די „רויר"-שטוהל און אנדערע חפצים.

אנומעלטען קומט צו איהם אריין דער פערזיכערונגס-אגענט פון דער פערזיכערונגס-געזעלשאפט „פאלאניא", חיים זילבערבערג פון אלע 1-טער מאי 38 און האט איהם פראפאנירט אז ער זאל זיין געוועלבעל פערזיכערען געגען פייער אין זיין געזעלשאפט אויף 20 טויזענד זל. דערביי האט ער איהם פערזיכערט, אז דער יעהרליכער אסעקוראציע-אפצאהל וועט זיין נאר 80 זל.

אז שלמה לעסלאן האט מסכים געווען אויף זילבערבערג'ס פראפאזיציע, האט איהם דער לעצטער דערלאנגט אונטערצושרייבען 2 דעקלאראציעס ען-בלאנקא.

לעסלאן האט אונטערגעשריבען און זילבערבערג איז אוועקגעגאנגען, סבעטראכטענדיג די טראנזאקציע פאר ערלעדיגט.

נאך א געוויסער צייט, האט לעסלאן בעקומען אן אויפפאדערונג פון דער פערזיכערונגס-געזעלשאפט, אז ער זאל בעצאהלען פאר אסעקוראציע-קאסטען 148 זל. און ווען לעסלאן האט נאר געוואלט בעצאהלען 80 זל. ד"ה אזוי פיל, האט זיך אפגערעדט מיט'ן אגענט זילבערבערג האט איהם די געזעלשאפט „פאלאניא" פערקלאגט אין גערוכט.

צוליב דעם, וואס לעסלאן גייט ארויס פון דער הנחה, אז זילבערבערג האט איהם בעשווינדעלט, האט ער איהם פערקלאגט אין דער פראקוראטור.

ראדיא - ווינקעל

ווער האט ערפינדען דעם ראדיא

נישט איין מענש האט דערביי געארבייט

נישט איין ראדיא-אמאטאר פרעגט זיך: „ווער האט דאס דעם ראדיא ערפונדען?" דער אמעריקאנער ענטפערט דערויף: עדיסאן; דער איטאליענער — מארקאני, אדער דער לעהרער זיינער ריגהי; דער ענגלענדער — פאראדיי; דער דייטש — הענריק הערץ. דאס אלץ ווייזט דערויף, אז נישט איין מאן האט דערביי געארבייט.

געפארשט און ארבייט זיין שטארקער מיה צוגעגרייט די יסודות, אויף וועלכע דער נעביי פון אט דער מאדערנער טעכניק האלט זיך. אבער דער ראדיא איז אין קיין פאל נישט אויסגעארבייט געווארען בלויז דורך איינעם. א גאנצע רייה פיאנערען פון וויסענשאפט און פראקטיק האבען געאפפערט דערויף זייערע בעסטע צייטען פון לעבען. דער ראדיא איז אבער די סאמע מאדערנסטע ערפינדונג און דעריבער מיינט מען עס, אז די שעפער זיינע לעבען נאך. די וויסענשאפט אין אלגעמיין האלט אבער פון דעם כלל, אז אלץ מוז מיט צייטען פריהער צוגעגרייט ווערען און קומט קיינמאל נישט מיט-אמאל.

צוויי ענגלענדער זענען עס געווען די פארגענגער, וועלכע האבען דורך זייערע וויסענשאפטליכע פארשונגען ערמעגליכט דאס ערפינדען דעם ראדיא.

מיכאל פאראדיי, א שמיר'ס א זוהן, האט א דאנק זיין אויסערגעווענליכער בעאבאכטונגס-פעהיגקייט און אונערמידליכען ברען זיך דערשלאגען צו דער הויך פון די וויסענשאפטליכע פארשער פון אלע צייטען. איהם דארף מען דאס צו פערדאנקען די הויפט-געזעצען פון דער עלעקטריציטעט - וויסענשאפט, איבערהויפט די געזעצען פון אינדוקציע און מאגנעטישען שטח. אט די ערפינדונגען, הגם זיי שטאמען נאך פון דער ערשטער העלפט פון פאריגען יאהרהונדערט, געהען נאך היינט אן אלס דער א"ב פון ראדיא-טעכניק.

דזשעמס קלערק מאקסוועל האט אלס גוטער מאטעמאטיקער אריינגענומען פאראדיים ענטדעקונג אין מאטעמאטישע פארמולעס. דער דאזיגער געלעהרטער איז צוגעקומען צו דער איבערצייגונג, אז עס מוזען זיין עלעקטראמאגנעטישע שווינגונגען. אזוי נאך זענען די טעארעטישע יסודות שוין געווען.

איז געקומען ווילהעלם פערדערסען און האט דורך עקספערימענטען אויפגעוויזען, אז אין א ליידיגער פלאש קרייזעלט דער עלעקטרישער שטראם פערפאדיש הין און צוריק. אין 1885 האט ער אפפאטאגראפירט דעם דורך איהם ענטדעקטען עקספערימענטאלען בעוויז, אז פאראדיים השערות זענען בעגרינדעט און ווירקליך אויף דער קלישע זענען ארויסגעקומען רעגולערע פאסען, העלערע און טונקעלערע, וואס זענען געווען אין איין קלאנג מיט די שווינגונגען פון שטראם.

אבער גרינדליך און גראטען האט זיך דערצו א נעהם געטון דער געניאלער יודישער פיזיקער היינריך הערץ. ער איז דאס געווען דער ערשטער, וואס איז איהם געלונגען אויפצוגעבען אולטרא קורצע ראדיא-כוואליעס אין איין עק פון לאבאראטאריום און אין צווייטען עק זיי צוריקבעקומען א דאנק אנ'אפנעהם-אפאראט. איהם איז געווים נישט איינעפאלען, אז זיינע פאליעס וועלען אמאל גענוצט ווערען אויף איבערצוגעבען ידיעות, קאנצערטען און פארלעזונגען, נאך דערצו, אז ביי זיין לעבען האט מען זיין ענטדעקונג נאך נישט געהאט אויסגענוצט. דאך האבען די שפעטערע ראדיא-פארשונגען זיך געריכטעט לויט זיין עקספערימענט-ליניע.

א יאהר נאך הערצ'ס טויט האט די ערפינדונג פון שטראמען פון הויכער פרעקווענץ בעקומען א נייעם שטויס. מארקאני, וועמען ריגהי האט ארויסגעשיקט פכדי צו פארשען הערצ'ס כוואליעס, האט זיך אפגעשטעלט אויף די האנדעלס-מעגליכקייטען פון דער נייער ערפינדונג. ער האט דאס געקענט צונויפבינדען די וויסענשאפטליכע פארשונגען מיט פראקטישע טענדענצען. אין באלאן איז איהם געלונגען איבערצושיקען דורך די עלעקטרישע כוואליעס מארס-צייכענס אויף א שטח פון דריי קילאמעטער. דיוויטערע ארבייט זיינע האט מען געטון אין ענגלאנד, וואו ער האט בעקומען א שטיץ-פונקט מצד דעם דירעקטאר פון די ענגלישע טעלעגראפען ווי נאר עס איז געלונגען איבערצוגעבען טעלעגראפישע סיגנאלען אויף א שטח פון 12 קילאמעטער, זענען מארקאני'ס פארשונגען ארויס אויפ'ן וועג פון רעגולערע און כסדר'דיגע אויסבעסערונגען.

גלייכצייטיג מיט מארקאני'ן האבען אין א סך אנדערע לענדער פערשידענע געלעהרטע און טעכניקער דערביי געארבייט, אבער פון זיי אלע צייכענען זיך אמיימסטענס אוים יענע, וועלכע האבען פון 1900 אן געארבייט ביי ראדיא-טעלעפאניע. ווען נישט דאס געהעריגע לעמפעל, וואלט דער ראדיא אין זיין היינטיגער צורה גאר נישט געמאהלט געווען. דאס ערשטע ארט פון צווישען זיי אלע פערנעהמט טאקי דער אמעריקאנער עדיסאן. אבער דער ראדיא האט זיין פערפיינערונג צו פערדאנקען נישט בלויז געלעהרטע און פארשער, נאר אויך סתם ראדיא-אמאטארען, וועלכע הערען נישט אויף פראקטיש דערביי צו ארבייטען.

Dr. med. H. LUBICZ

פאר הויט, וועגערישע און געשלעכטס-קראנקה.

צענגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 114-32

עמפפאנגס-שטו'ן 8-10, 12-2 און 5-8 אוונד

זונטאג פון 9-11 בייטאג און יום-טוב פון 9-1.

פאר דאמען — א בעזונדערער ווארטע-זאל.

ראַדיאָ - פּראָגראַם

דינסטאָג, דעם 30-טען יולי 1935

6.30 — פריהמאָרגען־תּפילה. 6.36 — נימנאַס־טיק. 6.50 — פּליטען. 7.20 — פריהמאָרגען־ציי־טונג. 7.30 — פּליטען. 8.25 — פּראַקטישע אָנווייזונגען. 11.57 — צייט־סיגנאַל. 12.03 — מעטעאָ־ראָלאָגישע ידיעות. 12.05 — מיטאָג־צייטונג. 12.15 — קליין־אָרקעסטער קאָנצערט. 1 — אַ מאָמענט פאַר פרויען. 1.05 — קאָנצערט. 1.30 — פון אַר־בייטס־מאַרק. 1.55 — לייכטע מוזיק. 3.15 — בער־ושע־איבערזיכט. 3.25 — ידיעות פון פּוילישען עקספּאָרט. 3.30 — טראַנסמיסיע. 3.50 — פּליטען. 4— פּ. ק. אָ.־קעסטעל. 4.15 — סאָליסטען קאָנצערט. 4.50 — ערצעהלונג. 5 — פאַר זומער־וואוינונגען און קור־ערטער. 6 — פאָרלעזונג. 6.10 — פּאָעזיע. 6.15 — „גאַנץ פּוילען זינגט". 6.30 — טעכנישע עצות. 6.40 — דאָס קינסטלערישע און קולטורעלע לעבען. 6.45 — אַריע. 7.15 — רעקלאַמע־קאָנצערט 7.30 — פּיאַנינאָ. 7.50 — אַקטועלע שמועסען. 8 — אובערטורע. 8.10 — לייכטע מוזיק, 8.45 — אָוונט־צייטונג. 8.55 — בילדלעך פון אַמאָליגען און איצטיגען לעבען אין פּוילען. 9 — אָפּערע' 10.20 — איטאַליענישע לידלעך. 10.30 — אַלגעמיינע ספּאָרט ־ ידיעות. 10.36 — לאָקאַלע ספּאָרט ידיעות. 10.40 — טאַנץ־מוזיק. 11 מעטעאָראָלאָגישע ידיעות פאַר לופט ־ קאָמוניקאַציע, 11.05 — טאַנץ־מוזיק.

פון דער פּראָווינץ

(פון אונזערע קאָרעספּאָנדענטען)

אַזאָרקאָוו.

זעלבסטמאָרד פון אַ פאַבריק-מייסטער

דער 47־יעהריגער וולאַדיסלאַוו נאָוואַקאָווסקי, אַ פאַבריקס־מייסטער, האָט זיך שוין אַ לענגערע צייט נישט געפיהלט נישט מיט אַלעמען, שבת אין דער פריה איז ער ענדליך אוועק צו אַ דאָקטאָר, כדי צו דערוויסען זיך ווי ער האַלט מיט'ן געזונד.

דער דאָקטאָר האָט איהם לאַנג אונטערזוכט און צום סוף איינגעפונען, אַז ער ליידט אויף אַן'אומ־היילבאַרער קראַנקהייט. דערהערענדיג אַזאַ גזר־דין, האָט ער לאַנג נישט געטראַכט, נאָר ר'איז גלייך אַהיימגעגאַנגען און מיט עטליכע רעוואָלווער־שאָסען זיך אוועקגעלעגט אַ טויטער.

פערברענט אַ וואוין-הויז און 10 משפּחות אויף דער גאַס

דינסטאָג ארום 1 אַ זייגער בייטאָג איז פון אַן־אומבעוואוסטער סיבה פּלוצלינג אויסגעבראָכען אַ שרפה אין רובינאָוויטש'ס הויז אויף מאַשגעוויצער גאַס.

נישט געקוקט אויף דער ענערגישער רעטונגס־אַקציע פון די אָרטיגע און פויגעל'ס פייערלעשער, ווי אויך פון די באַלד אָנגעקומענע לעשמערזשער, לענטשיצער און זגערזשער פייערלעשער, איז דער גאַנצער בנין אוועק אין פלאַמען.

10 אָרימע ארבייטער משפּחות (5 יודישע און 5 קריסטליכע) זענען געבליבען אָהן אַ דאַך איבערן קאָפּ.

אַ דאַנק דער אינטערווענץ פון היגען רב איז געלונגען אויסצופועל'ן ביים מאַגיסטראַט, אַז פאַר די יודישע קינדער, וועלכע געפינען זיך אויף דער האַלב־קאָלאָניע, זאָל איינגעאָרדענט ווערען אַ כשרע קיך.

ק—סקי

פּאַרזענטשאָוו.

רעמאָנט פון אַן'אַלטער שוהל

ביי אונז אין שטעטעל געפינט זיך אַן'אַלטע הילצערנע שוהל, וועלכע האָט שוין לעצטענס געהאַלטען ביים איינפאַלען. די היגע קהלה איז צו קליין און אָרים, אַז זי זאָל זיין ביכולת מיט אייגענע מיטלען צורעכט צו מאַכען די שוהל. ענדליך האָט זיך מיט דעם ענין אינטערעסירט דער וואָיעוואָדישער קאָנסערוואַטאָר פון אַלטימליכקייטען און אַ דאַנק זיין אינטערווענץ אין מיניסטעריום איז אַסיגנירט געוואָרען אַ געוויסע סומע צו רעמאָנטירען די שוהל

א. ב.

לעצטע 4 גאַסטשפּילען פון לודוויג זאַץ

אין „ראַזמאַיטאָשטשי"

דער בעריהמטער קינסטלער לודוויג זאַץ, וואָס שפּילט שוין 4 וואָכען מיט אַזאַ ריזען־דערפאָלג האָט זיך, ווידער קונה שם געווען אין זיין לעצטען שלאַגער „אַלץ פאַר קינדער", ווי דער גרויסער קינסטלער האָט די געלעגענהייט זיך צו בעווייזען אין איינער פון זיינע בעסטע קרעאַציעס אַלס יאַנקעלע שוסטער. דער עולם, וואָס פילט יעדען אָוונד אָן דאָס טעאַטער, שטורעמט ממש פון בעגייסטערונג. ליידער מוז לודוויג זאַץ שוין פערלאָזען לאָדז און עס איז אַ גרויסער שאַד. דער קינסטלער, אויף וועמען לאָדז האָט אַזוי לאַנג געוואַרט, דאַרף אונבעדינגט פערלענגערן זיינע גאַסטשפּילען, בפרט נאָך, וואָס זיין ערפאָלג וואַקסט מיט יעדען טאָג.

הענעך פּיאָטרקאָווסקי דאַרף זיך אָפּרופען!

אין קהלה איז אָנגעקומען אַ בריף פון אַ געוויסען ב. פּיאָטרקאָווסקי, ער זוכט זיין ברודער הענעך, אַ פריזיער, אַ טאַטע פון 3 קינדער. דער דערמאָהנטער הענעך פּיאָטרקאָווסקי קען זיך מעלדען אין קהלה־קאַנצעלאַריע, כדי אָפּצונעהמען דעם בריף.

„JERZY MILL" Łódź, Piotrkowska 73 poleca wieczne pióra
Repr. wiecznych piór Dr. JUNGH'a na Rzp. Polską i w. m. Gdańsk.

Dr. med. M. TAUBENHAUS
ספּעציאַליסט
פאַר אַקושעריע און פרויען-קראַנקהייטען
פערהיטונג געגען שוואַנגערשאַפט
זגערזשער 11. טעל. 246-09
נעמט אָן פון 4—8 אָווענד.

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראָלאָג
ספּעצ. פאַר נירען, בלאָז און אורין-קראַנק.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעהמט אָן פון 2—3 און פון 6—8 אָוו

קליינע אַנאָנסען
1 זלאָטי
אַנאָנס ביז 15 ווערטער

פרייע פּאָסטענס
אַ שטעפער געזוכט אַ גוטער ניי־ער ווערט געזוכט. ווענדן זיך שריפטליך A. Paliwoda Gniezno, Mikołaja 5 אַ געהייראַטער נישט געוואונשט.

Od zaraz potrzebna wykwalifikowana manicurzystka z gwarancją do zakładu fryzjerskiego. Plac Wolności 6. w bramie

לאָקאַלען
אָפּצוגעבען אַן'אָרט פאַר אַ סובלאָקאַטאָר אין אַ שעהן צימער. צו ערפאַהרען ביי זאָנדבערג, לוטאָמירסקאַ 11

אַ מעבלירט צימער מיט אַ בעזונדערען איינגאַנג ביי אַן'אינטעליגענטער פאַמיליע צו פערמיטען. קאָל. שטאַנסקען 37 רוג 6-טען שערעיען 9 אָרטער, וו. 11.

פערשידענעס
Buchalter-Bilansista na stanowisku przyjmuje do prowadzenia księgi handlowe. Za uznanie ksiąg gwarantuje kaucją Leon Krell, Piotrkowska 79 m. 40 tel. 145-64.

קויפט פון דער ערשטער קוועלע!
קינדער - וועגעלעך, מעטאַל-בעטען, אויסגעבעטע - און ספּרענזשינע- מאַטראַצען „Patent" ווישימאַטשקעס DOBROPOL
אין פאַבריקס - לאַגער פּיעטריקאָווער 73, אין הויף

Dr. med.
IGNACY GRYNBERG
אינערליכע קראַנקהייטען
(ספּעציאַליסט פאַר האַרץ-קראַנקהייטען)
17 CEGIELNIANA 17
telefon 174-15.
נעהמט אָן פון 6 ביז 8 אָווענר.

Doktór
F. KLOZENBERG
נערווען-קראַנקהייטען
צוריקגעקעהרט
Narutowicza 37, tel. 105-53

Dr. Med.
J.Schlosser
כירורג
צעגעלניאַנאַ 30 טעל. 122-16
נעהמט אָן טעגליך פון 4—7 אָוו.

שיידלען
מיט פּאַריזער שריינדן און פּערטיגע שיימל:
ביי קערש.
סקווערלאָווע 15

Dr. med
H. RÓZANEK
ספּעציאַליסט פאַר הויט, ווענערישע און סעקסועלע קראַנק.
Narutowicza 9
tel. 128-98
נעמט אָן פון 9—1 פאַרמ. און פון 5—9.

אַנאָנסען — אין — פאָלקסבלאַט האָבן גרויס ערפאָלג

שנעל-דרוקערײַ
בראַמבערג
צעגעלניאַנאַ 8. טעל. 255-09
פיהרט אויס:
בריף-בויגען, קאָנווערטען, רעכנונגען, קוויטאַנציעס, פערלאָבונגס- און חתונה-קאַרטען, חיוב-קאַרטען, פּריקע-און קאָנטעקצע-צעטעלען, שטרימף-באַנדראָלן
רעעלע שעהן !!! מאָדערן און ביליג

אַמביליגסטען
קויפט איהר נאָר אין דער עלטסטער פירמע
J. B. WOŁKOWYSKI
לאָדז, נאַרוטאָוויטשאַ 11.
טעל. 137-70
עקזיסטירט זייט 1896.
אַגרויסער אויסוואַהל פון קינדער-וועגעלעך, מעטאַל-בעטען, מאַטראַצען, אייז-קאַסטענס, פעלד=בעטען א. ד. גל.
געדענקט די אַדרעס!

אַבצימאַרקען
Stopa Matowe Luksusowe English Fashion Gwarantowane Maco Egipskie Łodzianka Rena 9
גאָלד-סטעמפּלען
Finest Quality Zgierz Łódź
Fabryka Wyr. Wełnianych Emha Tomaszów
Fabryka Sukna Bielsko
מאַנופאַקטור, שטרימפף, לעדער, טריקאָטאַזשען און זיידענע בראַנזשע
אין פאַרבען: גאָלד, בלוי, וויים רויט א.ז.וו.
גאָלד-עטיקעטען
געפּרעגטע פאַר שאָקאָלאַד, קראַוואַטען און פּערפומעריע
גרויסער אויסוואַל פון פערטיגע אַבצימאַרקען פאַר שטרימפף און מאַנופאַקטור
WYTWORNIA ODBIJANEK, DRUKARNIA
I. M. STRYKOWSKI PIOTRKOWSKA 35 ŁÓDŹ
Zakłady Garbarskie
Fabryka Garbarska w Warszawie
Prof. Dr. Jaeger
Fabryka Wyr. Trykotowych Maco Egipskie
פּעטשאַטקעס

ווערקשטעל פון שירמס
און שפּאַציר=שטעקענס
ס. פייגענבוים
לאָדז, נאַרוטאָוויטשאַ 19
עמפּפעהלט אין אַ רייכען אויסוואַהל פון קאָליריטע דאַמען- און מענער-שירמס און שטעקענס צו קאָנקורענץ-פרייזען.
נעמט אָן אַלערליי רעפּעראַטורען פון שירמס און שטעקענס.

בעקאַנטמאַכונג.
דערמיט מאַך איך בעקאַנט, אַז מיין סאָדע=וואַסער-פאַבריק איז איבערגעטראָגען געוואָרען
אויף פילסודסקיעגאָ 69
יעדע בעשטעלונג ווערט פינקטליך ערלעדיגט.
ספּעצ. קליינע באַלאָנען וואַסער מיט איין אויף שבת
טעלעפאָן 190-48. מיט אַכטונג פרידוואַלד

ד"ר
ס. קאַנטאָר
ספּעצ. פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען (מענער-שוואַכע)
פּיעטריקאָווער 90
טעל. 129-45.
נעמט אָן פון 8—2 נ"מ און פון 6—9 אָוו.

ד"ר העללער
ספּעצ. פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע
8 טראַוגוטאַ 8, טעל. 179-98
נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 אָוונט
זונטאָג פון 10—12 מיטאָג.
פאַר פרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע-זאַל.
אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזן!

Dr. med. W. EYCHNER
פרויען-קראַנקהייטען
צעגעלניאַנאַ 4. טעל. 134-72
נעמט אָן פון 2 ביז 3.30 נאָכמיטאָג און פון 6.30 ביז 8.30 אָוונט
אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10—12 בייטאָג

דאָס איבערגעטראָגענע פון וואַרשאַ
Laboratorjum analiz lekarskich
„SANITAS"
Mag. Chem. G. SZAMES
(abs. kurs. anal. lek. P. Z. H.)
Wólczańska 41, tel. 232-94
פיהרט אויס אַלע אַרט אַנאַליזען פון בלוט, אורין, פלעגמע א. א.
אויסער לאָדזש שיקען מיר נאָך מאַטעריאַל אַזוי שיקען אָט די אַנאַליזען פון היים

לעטשניצע
פון דאָקטוירים - ספּעציאַליסטען
זגערזשער 17
טעל. 116-33
רענטגען=קאַבינעט
ווענעראָלאָגישעס אַמבולאַטאָריום
פון 9 פריה ביז 8 אַ זייגער אָוונט.
וויזיט 3 זל.

לעטשניצע
פאַר ווענערישע קראַנקע
פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
לאָדז, זאַוואַדזקאַ 1
טעל. 122-73
טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אָוונט.
ווענעריש-קראַנקע, מענער-שוואַכע און הויט-קראַנקהייטען
אַנאַליזען פון בלוט און אורין
די פערהיטונגס-סטאַציע איז טעטיג אַ גאַנצען מעת לעת
פאַר פרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע-זאַל
אַ בעראַטונג 3 זל.

Dr. med. Niewiażski
ספּעציאַליסט פאַר טריפּער, סיפיליס און הויט-קראַנקהייטען, בעהאַנדלונג פון מענער-שוואַכע
אַבדזשעיאַ 5, טעל. 159-40
פּראַקט. 1-טער שטאָק.
נעהמט אָן פון 8—11 און פון 5—9 אָוו.
זונטאָג און יום-טוב פון 9—1 פאַרמיטאָג.
בעזונדערער וואַרטע=זאַל פאַר פרויען.

אַנאָנסען-פרייז פאַר אַ מיליטעטער-שורה
[illegible]

אַבאָנעמענטס-פרייז!
אין לאָדז — אַ מאָנאַט אַ הויז מיט אַנטראָגען אַ היים. אויף דער פּראָווינץ — 5 זל. אויסלאַנד 7 זל. אַמעריקע — 1 דאָל.

[illegible]

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.

קאפיטאן דרייפוס דער גרויסער שווייגער

(ערינערונג פון א בעגעגעניש)

פון נ. פראנק

ווי וועניג העלדיש עס זעהען אפט אויס די העלדען פון דער געשיכטע. א מענש פון וועלכען מען הערט פיל, קוויטש זיך איין אזוי שטארק אין די אויגען, אין זכרון (ווען אפילו מ'האט זיין בילד פאר די אויגען קיינמאל נישט געזעהן), אז מען בעקומט פון איהם א גענויע פארשטעלונג. און מען ווערט ווי ענטוישט, ווען מען בעקומט פון איהם אנ'אנדער בילד ביי דער ערשטער בעגעגעניש. היינט איז שוין כמעט ווי נישט מעגליך, אז מען זאל נישט קענען די פאטאגראפיע פון דער בעריהמטהייט. די פאטאגראפישע זשורנאליסטיק געהט האנד־אין־האנד מיט דער שריפטליכער און זיי קומען גלייך צו דער קענטניש פון לעזער, ווי איז אבער, ווען מען טרעפט די פערזענליכקייט מיט יאהרען שפעטער נאך דער בעריהמטהייט, און די פערזאן ענטשפרעכט מעהר נישט דאס בילד, וועלכעס איז נאך פאר די אויגען פערבליבען?!

אזא איינדרוק האב איך געהאט מיט א יאהר צוועלף צוריק, ווען איך האב געהאט די געלעגענהייט זיך צו טרעפען, א דאנק דער בעמיהונג פון מאדאם עמיל זאלא, וועלכע לעבט שוין נישט היינט, מיט'ן איצט פערשטארבענעם קאפיטאן אלפרעד דרייפוס.

מאדאם עמיל זאלא האט מיך פריהער געהאט צוגעגרייט צו דער בעגעגעניש. אויב דער קאפיטאן וועט אייך אויפנעמען, האט זי צו מיר געזאגט, וועט איהר זעהען א שווייגעדיגען דרייפוס, א שטילען, בעשיידענעם מענשען, וואס לעבט מער אין זיך ווי אויסער זיך.

איך האב זיך געגרייט, געגרייט צו דער בעגעגעניש, און דאך, ווי געריהרט און פיבעריש איך בין געווען, ווען דער קאפיטאן האט מיך אויפגענומען אין זיין סאלאן. דער לעבעדיגער קאנטאקט מיט דעם, וועלכער האט ארום זיך ארויסגערופען אזעלכע שטרייטען און קאמפען, האט מיך ארייגעווארפען אין אנ'אויסערגעוועהנליכען אמונה. אומזיסט האב איך פרובירט זיך איינגעמען מיט לאגיק, מיט זעלבסטבעהערשונג. עס האט גאהנישט געהאלפען. מיט אלע אויגען האב איך זיך איינגעפרעסט אין דעם דאזיגען בעריהמטען דרייפוס און האב איהם פון בליק נישט ארויסגעלאזען. מיין אויג האט איהם איינגעשלונגען און איך בין נישט זיכער, אז איך האב איהם גענוי געזעהן. ער איז געווען אינגאנצען אנדערש פון דעם בילד וועלכעס איך האב פון איהם געקענט. זיינע וואנצען, וועלכע זענען געווען פערדרעהט אויפ'ן בילד זענען דאן געווען אפגעהאקט, בערשטעל מעסיג און ווייס. אנשטאט דעם קאפיטאן־אנצוג מיט די צוויי רייהען קנעפ פון דער פאטאגראפיע, האט ער געטראגען אנ'איינפאכען שטוב־ראק.

ווען איך בין נישט זיכער, אז דאס איז ערגעץ ווען, טאקי ער אליין דרייפוס, מיט וועלכען א גאנצע וועלט האט זיך גערעשט, וואלט איך נישט געגלויבט, אז דאס איז דער מענש פון טייוועלס־אינזעל. ווען מען זאגט מיר אין גאס, אז דאס איז ער, דרייפוס, קאפיטאן דרייפוס, וואלט איך יענעם אנגעקוקט ווי א משוגענעם. וואס פאר א חלוק צווישען דרייפוס'ן פון מיין פאנטאזיע און דרייפוס'ן, וועלכער איז דאן געזעסען נעבען מיר.

זיין שווייגען איז געווען אזוי אימפאזאנט, אזוי שווער, אז ער האט ביי מיר דאס לשון אפגענומען. איך האב, געדענק איך, א ווארט פון מויל נישט געקאנט ארויסברענגען. צוגעגרייט האב איך א גאנצע רייהע פראגען. זיין שווייגען האט ביי מיר געטויט יעדען חשק צו רעדען. איך ווייס נישט אויב אונזער געשפרעך איז דאן בעשטאנען פון צעהן ווערטער. חוץ אונז ביידען איז דאן קיינער נישט געווען אין צימער. קאפיטאן דרייפוס האט מיך רעכט נישט אנגעקוקט. מען האט מיר שוין פריהער אין זיין נאמען צו וויסען געטון, אז דער קאפיטאן וועט מיך נאר אויפנעמען כדי צוליב צו טון דער מאדאם עמיל זאלא. איך האב געהאט דעם איינדרוק, אז איך געפין זיך פאר א מענשען, וואס האט זיך אפגעוואוינט פון רעדען. פאר א מענשען, וואס האט מעהר נישט וואס צו זאגען.

קיין נאטירליכע שווייגזאמקייט איז עס נישט געווען. ניין, בשום אופן נישט, נישט נאר האט ער אליין געשוויגען, נאר ער האט ביי מיר אפגעהאקט דאס לשון. די אלע צוגעגרייטע און איינגעחזרטע ווערטער און פראזען, זענען ביי מיר געפרוירען געווארען אין גומען, איידער איך האב זיי געקענט ארויסברענגען. אויף וויפיל מיר איז געווען מעגליך, האב איך זיך דאן אליין געריסען ארויסצוגעהן פון דער טויטער שטילקייט און מיט גרויס כוח, האב איך איהם א פרעג געטון:

— קלערט איהר אמאל, הער קאפיטאן, פון יענע צייטען?

— ניין — איז געפאלען דער ענטפער קורץ און מעסער־ארטיג.

איך האב געווארט אויף נאך א ווארט, אויף נאך א פראזע. פארוואס „ניין". פארוואס דענקט דער קאפיטאן מעהר קיינמאל נישט פון יענע שטורמישע צייטען. מעהר איז אבער פון איהם נישט געקומען קיין האלבע זילבע. געוועהנליך יאגט איין ווארט דאס צווייטע, איין פראזע — די צווייטע. ביי איהם נישט. „ניין" איז געווען „ניין" און נישט מעהר. „ניין" איז אפט אנ'אנהויב פון א פראזע. ביי איהם איז דאס געווען דער אנהויב און דער סוף.

די לאגע איז געווען א מאדנע. דאס געשפרעך איז געווען געענדיגט און דאך האב איך נישט געקענט ארויסגעהן. מיינע אויגען האבען איהם מיטגענומען אין זייער בליק. דאס הארץ מיינס איז געווען איבערפולט מיט עמפינדונגען. מיט עמאציעס, מיט כוואליעדיגע אויפרעגונגען. ווי געהט מען דאס ארויס אזוי גיך פון א מענשען, וואס האט אזוי פיל איבערגעלעבט, אזוי פיל איבערגעטראגען, ווי קומט דאס, אז ער פיהלט נישט, אז איך ברענג א יהם א גרוס פון די מיליאנען יודען אין דער גאנצער וועלט וועמענס הארץ עס האט געפאכעט און געפלאטערט פאר איהם אין די שטורמישע צייטען פון זיין פראצעס? ווי קומט דאס, אז ס'איז נישטא צווישען איהם און מיר דער קאנטאקט, וואס איך פיהל צו איהם, צום גרויסען העלד פון דער געשיכטע? ווי קען מען דאס שווייגען אין אזא מאמענט? ווי קען מען דאס זיין גלייכגילטיג, ווען מען בעריהרט אזא טיפע סטרונע אין הארצען? ווי קען דאס קאפיטאן דרייפוס ארויסברענגען פון די ליפען — און מיט איין טרוקען און איין הילכיג ווארט „ניין" — אז ער געדענקט נישט מעהר פון דער גאנצער טראגישער געשיכטע, וועלכע די פראנצויזישע אנטיסעמיטען האבען ארום איהם געוויקעלט ווי א שפינוועבס?

עס איז מיר דאן אויסגעקומען ווי קאפיטאן אלפרעד דרייפוס וואלט בעגאנגען אנ'אומרעכט געגען זיך אליין. עס האט מיר וועה געטון. א יוד — איינער פון די מיליאנען פשוטע יודען פון יודישען פאלק — איז זיך געקומען בויגען פאר'ן קרבן פון דער שרייענדסטער אומגערעכטיגקייט, און דער קרבן פיהלט עס גארנישט. שפירט עס נישט. עס איז מיר געווען א וועהטאג, א פיינליכע רעטעניש, א הארץ־קלעמעניש.

דרייפוסעס שווייגען איז געווען אזוי עקשנות'דיג, אז איך האב זיך געמוזט אויפהויבען פון ארט.

א בעליידיגטער בין איך ארויס. געמיינט אז ער וועט ווייזען ערינערונגען, זיין ביבליאטעק, וועלכע איז געוויס א זאמלונג פון אלע ביכער און זשורנאלען, וועלכע האבען זיך בעצויגען צו דער דרייפוס־אפערע. א טעות. עס איז געווען נישט מעהר ווי פרוכט פון מיין פאנטאזיע. אנ'ענטוישטער האב איך פערלאזט דעם קאבינעט פון דעם, מיט וועלכען די וועלט האט געקלונגען...

* * *

איז קאפיטאן אלפרעד דרייפוס געווען נאר מיט מיר אזוי שווייגזאם?

אזוי האב איך אויפ'ן מאמענט געגלויבט.

שפעטער האבען מיר גרויסע פערזענליכקייטען ערקלערט, אז איך סאמע ברענג פון בלבול, אז אין די קאכעדיגסטע צייטען פון שטורם, איז דער אידישער קאפיטאן געבליבען אזוי רוהיג און שווייגענד ווי איצט. מען האט ערווארט פון איהם, אז ער זאל זיך צושרייען ווי א לעבעדיגער בשר ודם, וועמען עס טוט וועה ווען מען שניידט איהם דאס לייב. מען האט געוואלט, אז ער זאל זיך פערטיידיגען מיט בלוט, ווי יעדער איינער וואלט געווען, אויף זיין ארט. מען האט אויסגעקוקט אויף א פראטעסט פון זיין זייט, אויף א הויך, שטארק ווארט אויף אנ'אויסדרוק פון כעס, צארן. דאס ווארט איז אבער נישט געקומען. שטיל און שווייגזאם האט דער קאפיטאן איבערגעטראגען זיין גורל.

איז עס געווען גרויסע איבערמענשליכע פערטיפונג פון זיין זייט, אדער עפעס אנדערש? ווער קען דערגרונטעווען די רעטעניש פון דרייפוס'ן דעם מענשען? איז ער געווען א מאדערנער איוב? ווי קומט דאס, אז אזא אנגעליטענער מענש האט געקענט אזוי לאנג שווייגען? איז עס נישט צו גרויס, צו הייליג פאר א מענשען מיט בלוט און פלייש?

זיין עקשנות'דיג שטילשווייגען האט אויך דאן פיל פערשווערט זיין פערטיידיגונג. גאר פערטיידיג א מענשען, וואס שרייט נישט אליין אויס זיין אומשולד און פערטיידיגונג!

און אזוי האט דער פריש־פערשטארבענער קאפיטאן אבגעשוויגען ביז'ן טויט. און אזוי ווי ער האט געשוויגען וועגען זיין פערזענליכע טראגעדיע, האט ער אויך געשוויגען וועגען דער טראגעדיע פון זיין פאלק. די פיל פאגראמען, אויסשלאכטונגען, שחיטות אויף זיין פאלק האבען נישט געקענט עפענען זיינע פערמאכטע ליפען.

ער האט געשוויגען. נישט גערעדט.

א רעטעניש איז זיין שווייגען געווען ביי זיין לעבען, א לאגישע זאך ביי זיין טויט. אזא שווייגער מוז האבען א שטילע, שווייגזאמע לויה. נישט געוואלט האט ער אויפהויבען קיין טומעל ביי זיין לעבען. זיין טויט האט אודאי און אודאי געמוזט זיין א שטילער.

פון לעבען און טויט איז קאפיטאן דרייפוס אריין פון איין שווייגעניש אין דער צווייטער.

איז עס נישט דער גרעסטער קוריאז פון דער געשיכטע, אז ארום אזא גרויסען שווייגער זאל זיך אויפהויבען אזא מלחמה, טומעל און וועלט־גערעדעריי?

א שטעטעל אין בעסאראביען

(רייזע־איינדריקען)

פון לודוויק זאק

— 2 —

און אט לויפט אנ'איינגעהויקערטער יוד אין שבת'דיגע בגדים, אין א רוסיש היטעל, דאס מויל אפען. איך זעה, ווי ער סאפעט, ווי איינער, וואס האט אסטמא. זיין גרויליך־ווייסע בארד איז העלפט בעהאלטען אין דער זשופיצע. זיין פנים איז אויסגעדארט, די אויגען ווילד און דערשראקען, די הענד ארייגעשטעקט אין איין ארבעל און אנדערען, ווי דער יוד, דער אייביגער וואנדערער, וועלכער אנטלויפט פון גלות צו זיין דערלייזער, גלייך ווי ער וואלט ערגיץ געטראפען משיח'ן.

קינדער, אט געהט דער פעטער מרדכי!

— האט די מוהמע פייגע געזאגט.

— איהר האט עס מיר נישט געדארפט זאגען, — האב איך געענטפערט. — ווייל ער איז דער איינציגער צווישען אלע ברידער, וואס זעהט אויס ווי פיינמאן.

און אזוי ווי מיר ווילען זיך לאזען צוגעהן צו איהם, גיט ער א נעם ארויס די לינקע האנד פון רעכטען ארבעל, און די האנד זיינע גיט א מאך: „ניין, איך וויל אייך נישט זעהן", און ער לויפט ווייטער.

מיין ווייב און איך זענען געבליבען ווי פערשעהמטע און דערשלאגענע, אבער די מוהמע פייגע האט אונז באלד געטרייסט.

— קינדערלעך, ער איז זעהר פרום און דערפאר וויל ער אייך נישט בעגריסען אויף דער גאס, ווייל ער דארף מאכען א ברכה.

איך האב געוואוסט וואס זי מיינט. האב איך זיך נישט געאיילט און פאטאגראפירט דאס הויז, וואו פיינמאן איז געבוירען געווארען, און מיר האבען זיך געלאזט געהן אין שטוב אריין.

מיר זענען אריינגעקומען אין שטוב און זיך גלייך א לאז געטון צום פעטער מרדכי, אבער... זיינע דארע לאנגע הענד האבען ווידער א מאך געטון, ווי איינער רעדט: ווארט אויף א ווייל... מיר זענען ווידער געבליבען שטעהן פערשעהמט און פערשטיינערט. דאן האט דער פעטער מרדכי פערגלאצט זיינע אויגען. טרעהרען זענען גערונען פון די צוגעמאכטע אויגען און פון אנ'אומבעוועגליכען פנים. זיינע ליפען האבען עפעס פרום געמורמעלט. דאן האט ער געעפענט די פערוויינטע אויגען, אויסגעשטרעקט זיין האנד צו מיר און א זאג געטון:

— ברוך הבא!

איך בין געבליבען ווי א שטיין, און יעדער אבר האט זיך געווארפען אין מיר און געוואלט זיין דער ערשטער אפצוגעבען שלום דעם פעטער.

שפעטער איז ער ארויפגעפאלען אויף מיין ווייב, און מיט אנ'אומנאטירליכען שלוכצען האט ער אויסגעשריגען:

— אוי!

אין זיין „אוי" האב איך געפיהלט, אז ער זאגט: „איצט בין איך שוין גרייט צו שטארבען".

נאכ'ן עסען האב איך א פרעג געטון דעם פעטער.

— כ'האב שוין געזעהן פיינמאנ'ס אלע דריי ברידער, און איך ווייס נאך אלץ נישט פון וואנען עס איז געקומען צו איהם אזא טאלאנט, ארויסקומענדיג פון אזא שטעטעל, אז אין יאהר 1932 איז עס נאך אלץ אזא דארף, ווי עס איז געווען אין יאהר 1877? און ווער פון אייך האט געהאט טאלאנט א חוץ מיין שווער, צו מוזיק, טעאטער

דער ווידענער אלטיטשקער האט געענטפערט:

— קיינער נישט, א חוץ אונזער גאטזעליגען טאטען. אט דאס געשעפט, וואס ישכר האט איצט, האט בעלאנגט צו אונזער טאטען. ער איז געווען א שניט־סוחר, און ווען ער איז פערטיג געווארען מיט זיין ארבייט, האט ער זיך גענומען שפילען אויף זיין פידעל. בעסער פון אלע כלי זמר פון אינטשעסטש און פערפאסט אזעלכע זאכען, אז אלע חזנים פון אינטשעסטש און קישענעוו האבען געזונגען זיינע קאמפאזיציעס.

— און פון וואס מאכט איהר א לעבען, פעטער?

— איך זיץ יומם ולילה און לערן אין בית המדרש. אפילו דאס עסען שיקען מיר מיינע קינדער אהין. איך געה אפילו נישט אהיים, נאר צו ימים־נוראים ווער איך א בעל־תפילה און מאך גענוג, אז איך זאל האבען זייטיגע געלד אויף א גאנץ יאהר.

ארימער אלטיטשקער! ער האט נעבעך אליין נישט געוואוסט, אז ער האט טאלאנט, און ער האט זיך מיט דער האנד אוועקגעמאכט.

און אט קומען אריין א פאר פון זיינע קינדער, מעהרסטענס טעכטער. און איך ווייס נישט, צי איז דאס א מנהג אזא, צי האט מען עס געטון לכבוד מיין ווייב און מיר, אבער איינע האט געבראכט א גרויסען טארט, א צווייטע האט געבראכט איינגעמאכטס און סירופ, און א דריטע האט געבראכט א גאנצע גאנז.

און מיין ווייב און איך האבען נישט געוואוסט, צי דארפען מיר דאס יא נעמען צי נישט נעמען ביי די ארימע מענשען.

— ווי אזוי הייסט איהר יודיש? — האט דער פעטער מרדכי א פרעג געטון.

— לוי יצחק.

און דער אלטיטשקער האט א שאקעל געטון מיט זיין קאפ און געזאגט:

— לוי מיינט בעהעפטען, און יצחק מיינט — זאלסט מאכען לאכען... הם... זאלסט זיך בעהעפטען און מאכען לאכען.

כ'האב א טראכט געטון, אז איך בעהעפט זיך גענוג און איך מאך גענוג לאכען דעם פובליקום, אבער די קריטיקער מאכען מיך צום וויינען.

— קום, לוי־יצחק! — האט דער אלטיטשקער א זאג געטון — וועל איך דיר ווייזען, וואו דיין שווער האט אויסגע'חלומ'ט זיין מקום־געווארענעם חלום.

ער האט מיך דורכגעפיהרט אין דעם געסעל פון דעם קלויסטער, און בלייבענדיג שטעהן ביים עק פון דעם בארג, האט ער א זאג געטון:

— ווייסט? דא האט דיין שווער נאך מיט זעכציג יאהר צוריק אריבערגעקוקט און געשריגען: „ניין, עס איז נישט מעגליך, אז דא אין דער זייט ענדיגט זיך די גאנצע וועלט. אויף יענער זייט בארג מוז נאך זיין אנ'אנדער וועלט, א שעהנערע און א גרעסערע". און ער האט אזוי לאנג גע'חלומ'ט, ביז ער איז אנטלאפען פון אונז, און מיר האבען איהם בלויז איין מאל געזעהן, ווען ער איז געשטאנען פון יענער זייט גרעניץ און מיר — פון דער זייט.

דער אלטיטשקער האט אנגעהויבען כליפען און וויינען, און איך האב זיך געמאכט הארץ און געזאגט:

— איך דענק, אז מיר דארפען שוין פאהרען. אז נישט, וועלען מיר נישט זיין צוריק אין צייט צו דער פארשטעלונג.

מיר האבען זיך ארייגעזעצט אין מאשין. כמעט א האלב שטעטעל איז געשטאנען ארום, געוואלט זעהן זעליג'ס קינדער און אייניקעל. זעהען מיר ווי פון דערווייטענס לויפט אנ'אלטע יודענע אהן אטעם.

— ווארט אויס! ווארט אויס! איך וויל זעהן מיינע קינדער! — און די אלטיטשקע שטופט אוועק יעדען פון וועג, שטעלט זיך אוועק אויף דעם טרעפעל פון דער מאשין און גיט א געשריי אויס: קינדערלעך! איך בין דאך געווען אייער טאטענס חברט'ע! איך האב דאך געשפילט מיט איהם!

דער אלטער פנים איז נאך עלטער און צוקנייטשטער געווארען, ווי פריהער. די אויגען זענען געווארען נאך אויסגעלאשענער און רויטער. און מיטאמאל זענען ביידע אויגען געווארען ווי גלאז, און זי האט א געשריי געטון:

— מיינע קינדער! — און מיט א לאכענדיג־וויינענדיגען פנים האט זי אלץ געשריגען: „מיינע קינדער!"

מיר האבען גענומען פאהרען, און זי האט נישט געוואלט אראפ פון טרעפעל, שרייענדיג אלץ:

— מיינע קינדער!

מ'האט זי מיט געוואלד אראפגעשלעפט. דאס גאנצע שטעטעל, ארייגרעכענדיג אלע פעטערס, מוהמעס און נאהענטע קרובים, האבען געוויינט, און די אלטיטשקע האט געשריגען:

— פארוואס נעמט איהר מיר צו מיינע קינדער?

מיר זענען אראפגעפאהרען פון שטעטעל מיט א זיסען וועהטאג. מיר האט זיך געדוכט, אז דאס בריקעל האט גענומען קרעכצען און שרייען: „אמעריקאנער בלאפער, ביזט בלויז געקומען אויף א פאר שעה און האסט איבערגעלאזען א וועהטאג!"

מיר זענען ארויף אויף דעם צווייטען בארג פון יענער זייט. די בארג־פעלדער האבען זיך אנגענומען מיט אנדערע קאלירען. די זון האט ארויסגעלאזט איהרע לעצטע גאלדענע שטראהלען און האט כמעט ווי א זאג געטון ווי פון אהרעטער די בערגלעך: „זעהסט, איצט פאהרסט מיט א מאשין פון אינטשעשטש קיין קישענעוו. אבער צוריק מיט 55 יאהר איז אויף דעם זעלבען וועג געגאנגען צופוס א יונגעל, מיט א פעקעל אויף די פלייצעס, זוכען זיין גליק אויף יענער זייט בארג. און דאס יונגעל איז געווען דיין שווער, [illegible] פיינמאן".

בעשלוסען פון דער טעריטאריאליסטן־קאנפערענץ אין לאנדאן

לאנדאן (יט"א) נאך 5־טאגיגע בעראטונגען איז געשלאסען געווארען די צוגרייטונגס־קאנפערענץ פון דער „פריילאנד־בעוועגונג פאר יודישער טעריטאריאל קאלאניזאציע".

די קאנפערענץ האט בעטראכט איניגע פראיעקטען וועגען יודישער קאלאניזאציע אין דרום־אמעריקאנישע לענדער, אין אפריקע און אנד. און האט דיסקוטירט איבער א בעריכט וועגען די זידלונגס־אויסזיכטען און טעטיגקייט אין בירא־בידזשאן.

עס איז בעשלאסען געווארען איבערצוגעבען די ווייטערע בעטראכטונג פון די בעזונדערע פראיעקטען ספעציעל געוועהלטע קאמיסיעס, וועלכע וועלען די פראיעקטען גענוי בעטראכטען און זייערע מסקנות איבערגעבען דער עקזעקוטיווע, וואס איז געוועהלט געווארען דורך דער קאנפערענץ.

אויף דער קאנפערענץ האט זיך פארמעל קאנסטיטואירט די „פריילאנד־ליגע פאר טעריטאריאל־קאלאניזאציע". די קאנפערענץ האט בעשטעטיגט די אויסגעארבייטע סטאטוטען. אלס עהרען־פארזיצער פון דער ארגאניזאציע איז געוועהלט געווארען חכם ד"ר משה גאסטער. עס איז געוועהלט געווארען א בעראטונגס־קאמיטעט, אין וועלכען עס זענען אריין איניגע פראמינענטע ענגלישע פאליטיקער.

א ספעציעלע קאנפערענץ פון דער ארגאניזאציע וועט גערופען ווערען אזוי שנעל ווי עס וועט נויטיג זיין צו ענטשיידען אין בעשטימטע פראגען.

האנדווערקעריי און האנדעל

אויף דער וואך

האנדווערקער-קרעדיטען

די בעמיהונגען פון פערבאנד פון די האנד־ווערקער־קאמערען וועגען פערגרעסערען און לייכ־טער מאכען דעם קרעדיט פאר די האנדווערקער מצד דער באנק גאספאדארסטווא קראיאוועגא" הא־בען געהאט ערפאלג, די פראצענטער זענען פער־קלענערט געווארען ביז 2 א האלב פראצענט, די אינסטיטוציעס, וועלכע פערטיילען די קרעדיטען נעמען 1 א האלב פראצ., דער האנדווערקער וועט אלזא פון 1 סעפטעמבער 1935 דער קרעדיט קאסטען נאר 4 פראצענט א יאהר. די פערקלענער־טע פראצענטער זענען אויך חל אויף די אלטע קרעדיטען, וועלכע זענען נאך נישט אפגעצאהלט געווארען.

די באנק האט אויך פערגרעסערט דעם קאנ־טיגענט פון דיסקאנטא־קרעדיטען פון 6,300,000 טויזענד זלאטעס אויף 7 און א האלב מיליאן זל. נישט קוקענדיג דערויף וואס אין פיל ערטער וע־גען די קרעדיטען נישט אויסגענוצט געווארען, די באנק האט דעריבער אויסגעדריקט די הסכמה, אז די קרעדיטען, וועלכע זענען נישט אויסגענוצט געווארען אין איין ראיאן, קענען איבערגעווארפען ווערען אין אנ'אנדער ארט, וואו ס'פעהלען אויס די דאזיגע קרעדיטען.

דער הויך פון קרעדיט וואס יעדער האנדווער־קער קען בעקומען איז געהעכערט געווארען אויף פאלגענדען אופן: אין גדיניע, בידגאשטש, קאטא־וויץ און פויזען ביז 4000 זל. אין ווילנע, ביאלי־סטאק, ראוונא, לוצק, סטאניסלאוואוו, און קאלאמיי 2000 זל. פאר אלע איבריגע ראיאנען — 3000 זל.

די 7 און א האלב מיליאן זלאטיס, וועלכע די דערמאהנטע באנק האט איצט בעשטימט זענען נישט קיין איינמאליגע, נאר זיי וועלען בלייבען און די אינסטיטוציעס, וועלכע פערטיילען דעם קרעדיט אלס שטענדיגען האנדווערקער קרעדיט.

ביז איצט האט א האנדווערקער בעקומען דעם קרעדיט אויף 18 חדשים, איצט וועט ער איהם קענען בעקומען אויף 30 חדשים.

די קרעדיטען וועלען די האנדווערקער ווייטער בעקומען אויף וועקסלען מיט 2 זשיראנטען, דער וועקסעל וועט אבער נישט טארען אויסגעשטעלט ווערען אויף מעהר ווי א יאהר צייט, די פראצעדור וועט זיין פאלגענדע.

אויב א האנדווערקער בעקומט א הלואה פון 1200 זל. שטעלט ער אויס, א וועקסעל פון 200 זל. אויף 3 חדשים, א וועקסעל פון 200 זל. אויף 6 חדשים, א וועקסעל פון 200 זל. אויף 9 חדשים און א וועקסעל אויף 600 זלאטעס אויף א יאהר, נאכ'ן יאהר וועט ווידער דער דאזיגער 600־זלאטע־דיגער וועקסעל אויסגעטוישט ווערען אויף 3 וועק־סלען צו 200 זלאטעס, ביז איצט האט מען די וועקסלען געדארפט טוישען יעדע 3 חדשים. די קרעדיטען פאר האנדווערקער וועלען ווייטער ווי ביז איצט פערטיילט ווערען דורך דער ק. ק. א.

די ביז איצטיגע קרעדיטען פאר די האנדווער־קער זענען נישט אויסגעשעפט געווארען, די פראצע־דור פון בעקומען די דאזיגע קרעדטען האט נישט בעפרידיגט די נעהמער וואס איז געווען די סיבה דערפון ? די ערשטע שטערונג פון די האנדווערקער ביים נעהמען די דאזיגע קרעדיטען איז געווען די הויכע פראצענטירונג, די גרויסע שוועריגקייטען פון בעניַיען יעדע 3 חדשים די וועקסלען און נעה־מען אונטערשריפטען פון די זשוראנטען יעדע 3 הדשים, דער קורצער טערמין אויף וועלכען די קרעדיטען זענען געגעבען געווארען און ענדליך די שוועריגקייטען, וועלכע ס'האבען געמאכט די אינסטיטוציעס, וועלכע האבען דעם קרעדיט פער־טיילט.

די נייע קרעדיט־פארשריפטען פאר האנד־ווערקער בעזייטיגען אין א געוויסער מאס די מניעות.

מ'דארף נאך ערווארטען, אז די פערטיילונגס קאמיטעטען וועלען אויך בעזייטיגען די איבריגע ביוראקראטיע ביים קלויבען זשיראנטען און פער־זיכערען די קרעדיטען און דאמאלס וועלען די קרעדיטען זיין א וואוילטאט פאר די האנדווערקער וועלכע לעכצען נאך די דאזיגע קרעדיטען.

די לאגע פון די לאדזער האנדווערקער

בעריכט פון דער לאדזער האנדווערקער-קאמער

די לאדזער האנדווערקער - קאמער האט בע־ארבייט א גענויען בעריכט פון דער טעטיגקייט פארן פערגאנגענעם יאהר, אין דער לאדזער וואיעוואוד־זטווע זענען פערהאן 37 טויזענד זעלבסטשטענדיגע האנדווערקער - ווארשטאטען. דאס איז די דריטע וואיעוואודזטווע אין פוילען לויט דער צאהל האנד־ווערקער. אבער די ערשטע אין פוילען לויט דער שלעכטער לאגע פון די האנדווערקער.

דער האנדווערקער, וועלכער בעזיצט א זעלבסט־שטענדיגען ווארשטאט, האט נישט קיין פליסיג קא־פיטאל, האט נישט קיין רויח־שטאף און נישט קע־נענדיג טראגען די לאסטען, וועלכע זענען אויף איהם ארויפגעלייגט געווארען רעזיגנירט פון זעלבסטשטענ־דיגען ווארשטאט און ווערט א כאלופניק, כדי אזוי ארום צו ראטעווען זיין עקזיסטענץ. די דאזיגע ער־שיינונג זעהט מען אין דער שארפסטער פארם אין דער שניידער און שוסטער־בראנזשע.

אונאפהענגיג דערפון ווערען די שוסטער־ווארשטאטען פערניכטעט דורך די רעפאראציע - ווארשטאטען ביי די שיך־געוועלבער, מיליטער־ און טורמע־ווארשטאטען א. אז. וו. קיין עקספארט - מעגליכקייטען זענען נישט פערהאן, נאר פערקעהרט, אונזער מארק איז פערפלייצט דורכן אימפארט פון מאשין - שיך.

אין לאדז זענען פערהאן אנ'ערך 2000 שניי־דערס. לעגאליזירטע שניידער - ווארשטאטען אנ'ערך 1200. די קאנקורענץ צווישען זיי איז גרויס און זייער לאגע איז א שלעכטע.

אין דער בוי און מעטאל־גרופע הערשט א פול־שטענדיגער שטילשטאנד. דאס בוי־וועזען ענטוױ־קעלט זיך נישט צוליבען פעהלען פון קרעדיטען. די ,,באנק גאספאדארסטווא קראיאוועגא", וועלכע האט גערעכענט 60 זל. א קוביק־מעטער בוי און געגעבען דערויף א הלואה אין דער הויך פון 60 פראצענט, פון די פרייז־קאסטען — רעכענט איצט 22 זל. און גיט נאר 40 ביז 50 פראצענט. אין אזעלכע בעדינגונגען קען קיין רייד נישט זיין וועגען א גרעסערער בוי־בעוועגונג. דעריבער האבען די האנד־ווערקער פון די דערמאהנטע פאכען נישט קיין אר־בייט.

צוליב דעם טויטען בוי־סעזאן פיהלט דער בלע־כער־פאך א מאנגעל אין בעשטעלונגען, דערביי לאזט זיך בעמערקען דאס גענצליכע פערשווינדען פון גאלאנטעריע - אויסארבייטונגען.

אין דער האלץ־גרופע האבען די מעבעל־טישלערס קיין שום ארבייט נישט. מ'קויפט, צוליבען קריזיס, וועניג מעבעל, יעדער פרישט אויף, וואס ער קען. דאס גרעסטע בייז איז, וואס אויף ליציטאציעס ווע־רען מעבעל פערקויפט צו אבסורדאלע נידריגע פרייז־זען. אזוי ארום האבען זיך געשאפען מעבעל־לאגערן, וואו ס'ווערען פערקויפט אלטע מעבעל, נישט דורך קיין פאכמענער.

אין פריזיער־פאך איז דער קריזיס זעהר גרויס, ס'וואקסען כסדר פריזיער - אנשטאלטען אפילו אין פריוואט - וואוינונג, וועלכע ווערען געפיהרט דורך נישט־קוואליפיצירטע פאכמענער, דערצו פיהרען די פריזיערס צווישען זיך אנ'אונערהערטע קאנקור־רענץ, וואס מ'זעהט נישט אין קיין שום אנדער פאך.

דאס פאטאגראפען - פאך איז רואינירט צוליב די פערשידענע אמאטארען.

אויך אין דער ערנעהרונגס - בראנזשע הערשט א קריזיס צוליב דער גרויסער און אונעהרליכער קאנקורענץ.

די דאזיגע טרויעריגע ידיעות געפינען מיר אין דעם בעריכט פון דער האנדווערקער - קאמער.

אין דער גרעסטער צאהל פאלען, ווערט געזאגט אין בעריכט, וואלט זיך דאס האנדווערק געקענט דערהויבען דורך דער מעגליכקייט פון עקספארטי־רען און צו בעקומען גרעסערע ליפערונגען פאר די מלוכה'שע און זעלבסטפערוואלטונגס - אינסטיטו־ציעס. די האנדווערקער קענען זיך דאס נישט אונ־טערנעהמען, ווייל זיי האבען נישט קיין ענטשפרע־כענדע קאפיטאל.

אויב מען געניסט נישט פון דער שטייער-אמנעסטיע

קען מען אויך אויסצאהלען די פערלעגענע שטייערן אין לאנגע ראטעס

פאר אלע סוחרים און פאבריקאנטען, וואס קע־נען נישט געניסען פון דער שטייער־אמנעסטיע איז נויטיג צו וויסען, אז די שטייער־מאכט איז בעפול־מעכטיגט פונאנדערצולייגען אויף קליינע ראטעס די אלע פערלעגענע שטייערן. די שטייער־ארדינאציע גיט וועגען דעם ענין גענויע אנווייזונגען.

דער ארט. 129 פון דער שטייער־ארדינאציע זאגט, אז די שטייער־מאכט האט דאס רעכט אויף דער בקשה פון שטייער־צאהלער צו פראלאנגירען און אויך פונאנדערצולייגען אויף ראטעס. די פרא־לאנגאציע און דאס אויסצאהלען אין ראטעס איז גלייכצייטיג נוגע אויף אלע צוגאב־אפצאהלען צו די שטייערן.

די פינאנץ - קאמער האט דאס רעכט צו ערלויבען אויסצוצאהלען אין ראטעס יעדען שטייער, וואס בע־טרעפט ביז 50 טויזענד זל. אחן שום צייט־בעגרענ־צונג, אויב דער חוב בעטרעפט מעהר ווי 200 טוי־זענד זל. קענען די פינאנץ־קאמערן צולעגען אויף ראטעס מיט רעכט אויסצואהלען העכסטענס אין משך פון 2 יאהר.

אויף דעם סמך, אויב מען איז שולדיג פערלע־גענע שטייערן, וואס יעדער שטייער בעטרעפט נישט מעהר ווי 50 טויזענד זל. קען מען זיך ווענדען מיט א ביטע צו דער פינאנץ־קאמער וועגען אויסצאהלען אין ראטעס, דאס געזעץ בעגרעניצט נישט די צייט ווי לאנג עס דארף דויערען דאס אויסצאהלען אין ראטעס. עס קען דויערען 5 יאהר, 10 יאהר און בכלל אזוי לאנג ווי די פינאנץ־קאמער געפינט פאר נויטיג און ווי עס פערלאנגט די פינאנציעלע לאגע פון שטייער־צאהלער.

אין דער ביטע דארף מען מאטיווירען פארוואס מען קאן נישט בעצאהלען מיטאמאל. די מאטעריעלע לאגע דארף מען בעשרייבען און מען דארף אנווייזען אין וואספערע ראטעס מען וויל בעצאהלען.

מען קאן פערלאנגען צו צאהלען ראטעס יעדען חודש, יעדען קווארטאל, אדער יעדע 6 חדשים. בע־סער איז צו בעטען פירטעל־יעהרליכע ראטעס, אז דער חוב זאל ווערען בעצאהלט אין משך פון דריי יאהר, אדער פון 5 יאהר. אויף צו לאנגע טערמינען דארף מען נישט בעטען.

די שטייער־אמטען האבען שוין א קלענערע קאמפעטענץ, זיי האבען נישט קיין רעכט צוצולעגען אויף ראטעס אויף אנ'אונבעגרעניצטער צייט. די העכ־סטע קאמפעטענץ פון די אמטען איז פונאנדערצו־לעגען אויף ראטעס אויסצואהלען אין משך פון 18 חדשים און נאר די שטייער־חובות, וואס בע־טרעפען נישט מעהר ווי ביז 20 טויזענד זל.

וועגען אויסצאהלען די שטייערן אין פערלויף פון 18 חדשים דארף מען זיך ווענדען מיט א מא־טיווירטער ביטע צום ענטשפרעכענדען שטייער־אמט, וועלכע שטייערן־חובות קאן מען בעטען אויסצו־צאהלען אין ראטעס אין זינען פון די אויבענדער־מאהנטע אויפקלערונגען ?

נאכדעם ווי עס געהט פערביי דער צאהלונגס־טערמין, וואס איז אנגעגעבען אין ,,נאקאז פלאט־ניטשי", הייסט דער שטייער שוין א פערלעגענער.

מען מוז אבער מאכען אויפמערקזאם, אז פרי־שע שטייערן, למשל, דער אומזאץ־שטייער, אויף וועלכען מען האט דא נישט לאנג בעקומען נאקאזען, אדער דער הכנסה־שטייער, וואס וועט אנקומען אין קומענדיגען חודש, קאן מען בעטען אויסצוצאהלען אין משך פון 8—10 ביז 12 חדשים. דאגענען על־טערע שטייערען קאן מען שוין בעטען אויסצוצאה־לען אין קלענערע ראטעס.

דאס אלץ, וואס מיר האבען אויבען געזאגט, איז נוגע אויך שטראפען וועגען פאטענטען.

וואס אנבעלאנגט זאליטשקעס אויף אומזאץ־שטייער, האבען די אמטען דאס רעכט זיי צוצולעגען אויף ראטעס צו בעצאהלען במשך פון צוויי חדשים. די פינאנץ־קאמער האט רעכט צו ערלויבען יעדע זאליטשקע אויסצוצאהלען במשך פון 6 חדשים. א־בער די קאמער נוצט נישט אויס די דאזיגע קאמ־פעטענץ און פאדערט, אז די זאליטשקעס זאלען גע־צאהלט ווערען שנעלער.

אויף די ביטעס וועגען ערלויבען אויסצואהלען אין ראטעס מוז מען אנקלעפען סטעמפעל־מארקעס פאר 3,30 זל.

אויב די קרעמער און סוחרים ווילען די זאליטש־קעס בעצאהלען אין צוויי ראטעס, קאנען זיי דאס טון אליין, זאגאר אהן א ספּעציעלער ביטע. מען קאן פונקט צום טערמין איינצאהלען א העלפט און אין 4 וואכען ארום די רעשט. די שטייער־אמטען נעה־מען צו א העלפט זאליטשקע און מאכען נישט קיין עקזעקוציעס.

פלענאר-זיצונג פון דער האנד-ווערקער-קאמער

קומט פאר דעם 1-טען אויגוסט

דעם 1. אויגוסט, 8 אין אווענד קומט פאר א פלענארע זיצונג פון דער האנדווערקער־קאמער אין לאדז. דער טאג־ארדנונג איז פאלגענדע: אדורכליי־ענען און בעשטעטיגען דעם פראטאקאל פון דער פריהערדיגער זיצונג, בעריכט פון דער פערוואלטונגס טעטיגקייט פארן יאהר 1934, בעריכט פון דער רע־ווידירקאמיסיע, דיסקוסיע איבער די בעריכטען, בעשטעטיגען די בעשלוסען פון דער פערוואלטונג וועגען פערקלענערען דעם אפצאהל פאר עקזאמענס, וועגען צוזאמענשטעל פון דער קוואליפיקאציע - קאמיסיע, וועגען ענדערען דעם רעגולאמין פאר עק־זאמענס,, ווייטער געפינט זיך אויף דער טאג־אר־דענונג די פראגע פון שאפען א האנדעלס־ארגאנא־זיר־ביורא פארן האנדווערק, וועגען לוסטרירען די האנדווערקער - ווארשטאטען, וועגען בעפולמעכטיגען די פערוואלטונג צו קויפען אנ'אייגען הויז און וועגען רעארגאניזירען די קאמיסיעס.

אלגעמיינע פערזאמלונג פון יודישען שוסטער-צעך

אין לאקאל פון דער האנדווערקער קאמער

אין לאקאל פון דער האנדווערקער־קאמער איז פארגעקומען די אלגעמיינע פערזאמלונג פון יודישען שוסטער־צעך, ס'זענען אנוועזענד געווען 150 מיט־גלידער און א פארשטעהער פון אינדוסטרי־אמט פון דער ערשטער אינסטאנץ ד"ר לוקאשעוויטש. די פער־זאמלונג איז פארגעקומען אונטערן פארזיץ פון ה' געלבארד. די דיסקוסיע איבערן טע־טיגקייטס - בעריכט איז געווען א זעהר שארפע, די פערזאמלונג איז אפגעלעגט געווארען אויף צוויי וואכען.

די שאכטעל-מאכער-קארפא-ראציע אין לאדז

ארגאניזירט א סעקציע אין אלעקסאנדער

אויף דער לעצטער פערוואלטונגס זיצונג פון דער שאכטעל־מאכער - קארפאראציע איז בעשלא־סען געווארען צו ארגאניזירען די שאכטעל־מאכער אין אלעקסאנדער. די ערשטע ארגאניזאציאנס־פער־זאמלונג קומט פאר היינט, דינסטאג. פון לאדז וועט אויף דער פערזאמלונג זיין בערטרעטען דער פאך־סטארשי בוימאן און פעקרעטאר גאלדמאן. (,)

(ווייטערדיגע האנדווערקער־ידיעות זעה 9־טע זייט

עס שיטען זיך פראיעקטען ווי האגעל...

א סוחר זאל מוזען בעווייזען געלד ביים עפענען א געשעפט

די ווארשאווער האנדעלס־קאמער האט זיך גע־ווענדעט אין דער פארם פון א פראגע־בויגען צו איהרע מיטגלידער, וואס זיי זאגען וועגען א פאר־שלאג, אז אויף צו פערלעגען זיך א "האנדעלס־אונ־טערנעהמונג, זאל מען מוזען בעווייזען, דאס מען בעזיצט א געהעריגען קאפיטאל, וועלכער איז נוי־טיג אויף צו קענען פיהרען אזא אונטערנעהמונג.

דער דאזיגער פארשלאג האט ארויסגערופען א שטארקע בעאונרוהיגונג צווישען די סוחרים. אין געוויסע קרייזען האט מען שוין לאנג געהערט, אז דאס סוחרטום בעזיצט וועניג געלד אין האנדעל, און ווייל עס איז נישט פערהאן קיין שום געזעץ, וואס זאל רעגולירען ווער עס מעג ווערען א סוחר — נעהמען זיך צום האנדעל צופיל מענשען און אפילו אזעלכע, וועלכע האבען נישט דאס געהעריגע געלד, וואס איז נויטיג צום געשעפט.

האט מען אבער ביז איצט נישט געטראכט, אז פון די ווערטער זאל ווערען מעשים און מ'זאל קו־מען א קאנקרעטער פראיעקט, אז מ'זאל אויף א געזעצליכען וועג קענען לעגיטימירען דעם סוחר, וויפיל געלד ער בעזיצט ביים עפענען א געשעפט.

לויט דעם עקזיסטירענדען פראיעקט זאל איינ־געפיהרט ווערען, אז ביים פערלעגען זיך א געשעפט זאל מען מוזען בעווייזען, אז מען בעזיצט איינענם א געוויסען קאפיטאל,, פאר יעדער קאטעגאריע סוח־רים און פאר יעדען ארט מסחר זאל מען בעשטימען א געהעריגע סומע. דערביי זאל מען אין די קלע־נערע שטעט מוזען האבען א קלענערע סומע און אין די גרעסערע שטעט — א גרעסערע סומע.

ס'איז איבריג אויפצוקלערען, אז ביי דער איצ־טיגער לאגע אין האנדעל וואלט אזא פעראָרדנונג געווען זעהר שעדליך. מ'דארף האפען,, אז אין די רעגירונגס־קרייזען וועט מען אזא פארשלאג נישט אננעהמען.